

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Pagal adresatų sąrašą

2018-05-18 Nr. 4-01-3889

DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS IŠVADOS

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, vadovaudamasi Korupcijos prevencijos įstatymu ir Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601, atliko korupcijos rizikos analizę Visagino savivaldybės administracijos, UAB „Visagino būstas“, Visagino kultūros centro, Visagino sporto centro viešųjų pirkimų, atrankos ir paskyrimo į darbą (valstybės tarnybą), darbo vidaus kontrolės užtikrinimo srityse.

Korupcijos rizikos analizės atlikimo pagrindas: 2017 m. gruodžio 27 d. rašte Nr. 4-01-10112 nurodytas sprendimas.

Korupcijos rizikos analizę atliko: STT Panevėžio valdybos Korupcijos prevencijos poskyrio vyriausiasis specialistas Mindaugas Stukas.

Korupcijos rizikos analizė pradėta 2018 m. vasario 1 d., baigta 2018 m. gegužės 17 d.

Nustatyta, kad egzistuoja korupcijos rizika minėtose veiklos srityse.

Vadovaudamiesi Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo 19 punktu, prašome per 3 mėnesius nuo išvados gavimo dienos Specialiųjų tyrimų tarnybai pateikti informaciją, kaip įvykdyti ar numatomi vykdyti šioje išvadoje pateikti pasiūlymai (lentelė pridedama – 2 priedas).

PRIDEDAMA. 48 lapai.

Direktoriaus pavaduotojas

Egidijus Radzevičius

Mindaugas Stukas, (8 45) 51 01 71, (8 652) 45 815, el. p. mindaugas.stukas@stt.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBOS IŠVADA DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS VISAGINO SAVIVALDYBĖS VEIKLOS SRITYSE

TURINYS

1. Korupcijos rizikos analizės apimtis ir metodai.....	3
2. Korupcijos rizikų vertinimas	5
3. Korupcijos rizikos veiksniai viešųjų pirkimų srityje.....	8
3.1. Neužtikrinama efektyvi konkurencija siekiant didesnio tiekėjų skaičiaus dalyvavimo pirkimų procedūrose	8
3.2. Neatskiriamos pirkimus inicijuojančių, organizuojančių, sutarčių vykdymą kontroliuojančių asmenų funkcijos	18
3.3. Neužtikrinamas tinkamas aktualios informacijos viešinimas.....	19
3.4. Pirkimų planavimas atliekamas paviršutiniškai	21
3.5. Nustatomi netinkami pasiūlymų vertinimo kriterijai.....	22
3.6. Neužtikrinamas nešališkas pretenzijų nagrinėjimas	22
3.7. Nekontroliuojama, ar pirkimų vykdytojai atitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimus.....	23
3.8. Nevertinama skiriamų ekspertų reputacija	24
4. Korupcijos rizikos veiksniai atrankos ir paskyrimo į darbą (valstybės tarnybą) srityje.....	26
4.1. Dėl valstybės tarnautojų perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu viešumo ir skaidrumo.....	26
4.2. Neviešinama informacija apie darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, priėmimą	27
5. Korupcijos rizikos veiksniai darbo vidaus kontrolės srityje.....	29
5.1. Nevyriausybinių organizacijų projektų rėmimo konkurso komisijos darbo organizavimas neužtikrina priimamų sprendimų skaidrumo	29
5.2. Nevaldomi interesų konfliktai	31
5.3. Viešojo administravimo funkcijas atliekančių asmenų pareigybės nepriskiriamos valstybės tarnautojų pareigybėms.....	33
6. Dėl teisės aktų antikorpucinio vertinimo	35
6.1. Dėl nepriekaištingos reputacijos reikalavimų viešųjų pirkimų vykdytojams.....	36
6.2. Dėl valstybės tarnautojų perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu.....	37
Motyvuotos išvados	39
Pasiūlymai	41
Priedai:	
1 priedas. Atliekant korupcijos rizikos analizę naudoti ir įvertinti teisės aktai, dokumentai ir informacija	44
2 priedas. Pateiktų pasiūlymų įgyvendinimas.....	48

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI

Tikslai:

Nustatyti korupcijos rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidų Visagino savivaldybės (toliau – Savivaldybė) administracijos valstybės tarnautojams ar darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, UAB „Visagino būstas“, Visagino kultūros centro, Visagino sporto centro darbuotojams padaryti korupcinio pobūdžio pažeidimų priimančioms sprendimus viešųjų pirkimų, atrankos ir paskyrimo į darbą (valstybės tarnybą), darbo vidaus kontrolės užtikrinimo srityse, ir pateikti pasiūlymų, kurie padėtų geriau valdyti nustatytus korupcijos rizikos veiksnius ir Savivaldybės administracijos, įmonių ir įstaigų veiklą minėtose srityse padarytų skaidresnę.

Nurodytose Savivaldybės administracijos, UAB „Visagino būstas“, Visagino kultūros centro, Visagino sporto centro veiklos srityse korupcijos rizikos analizė atlikta pirmą kartą.

Analizuotas laikotarpis: nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d.

Uždaviniai:

1. Nustatyti korupcijos rizikos veiksnius institucinio lygmens teisiniame reglamentavime.
2. Nustatyti korupcijos rizikos veiksnius įgyvendinant teisės aktus.
3. Išanalizuoti praktinį administracinių procedūrų vykdymą ir nustatyti galimus korupcijos rizikos veiksnius.
4. Įvertinti interesų konfliktų valdymą ir prevenciją.
5. Pasiūlyti korupcijos riziką mažinančių priemonių.

Objektas:

Savivaldybės administracijos, UAB „Visagino būstas“, Visagino kultūros centro, Visagino sporto centro veikla viešųjų pirkimų, atrankos ir paskyrimo į darbą (valstybės tarnybą), darbo vidaus kontrolės užtikrinimo srityse.

Subjektai:

Savivaldybės administracija, UAB „Visagino būstas“, Visagino kultūros centras, Visagino sporto centras.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

1. Teisės aktų ir dokumentų turinio analizė.
2. Interviu metodas (Savivaldybės administracijos, UAB „Visagino būstas“, Visagino kultūros centro, Visagino sporto centro darbuotojams pateikti klausimai).

3. Viešai prieinamos informacijos stebėjimas ir analizavimas (Savivaldybės interneto svetainė <http://www.visaginas.lt/>, UAB „Visagino būstas“ interneto svetainė www.visaginobustas.lt, Visagino kultūros centro interneto svetainė www.visaginokultura.lt, Visagino sporto centro interneto svetainė www.vsc.sugardas.lt, Viešųjų pirkimų tarnybos interneto svetainė <http://vpt.lrv.lt/>, centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema <https://pirkimai.eviesiejipirkimai.lt>, www.cvpp.lt, Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto svetainė www.vtek.lt informacija žiniasklaidoje ir pan.).

4. Valstybės registruose, kadastruose, klasifikatoriuose ir kituose duomenų bankuose esančių duomenų ir informacijos analizė siekiant nustatyti galimus korupcijos rizikos veiksnius atskirose Savivaldybės ir jos kontroliuojamų įmonių veiklos srityse.

Atliekant korupcijos rizikos analizę vertinti dokumentai ir informacija, nurodyti 1-ame priede. Korupcijos rizikos analizės išvados padarytos remiantis nurodytų dokumentų ir duomenų analize, vertinant:

1. Sociologinių tyrimų duomenis („Lietuvos korupcijos žemėlapis 2016“);
2. Galimybę vienam darbuotojui priimti sprendimus analizuojamose srityse;
3. Darbuotojų ir padalinių atstumą nuo centrinio padalinio;
4. Darbuotojų savarankiškumą priimant sprendimus ir sprendimų priėmimo diskreciją;
5. Darbuotojų ir padalinių priežiūros ir kontrolės lygį;
6. Laikymąsi įprastos darbo tvarkos;
7. Viešųjų pirkimų komisijų narių rotacijos lygį;
8. Atliekamos veiklos ir sudaromų sandorių dokumentavimo reikalavimus;
9. Teisės aktų priėmimo ir vertinimo sistemą;
10. Veiklos, dokumentų viešumą ir prieinamumą visuomenei.

Korupcijos rizikos analizės išvados padarytos remiantis nurodytų dokumentų ir duomenų analize. Jei Savivaldybė, UAB „Visagino būstas“, Visagino kultūros centras, Visagino sporto centras prašomų pateikti dokumentų ar duomenų nepateikė, buvo laikoma, kad jų nėra.

2. KORUPCIJOS RIZIKŲ VERTINIMAS

Viešųjų pirkimų įstatyme įstatymų leidėjas nustatė viešųjų pirkimų tvarką, šių pirkimų subjektų teises, pareigas ir atsakomybę, viešųjų pirkimų kontrolės ir ginčų sprendimo tvarką, tačiau perkančiosioms organizacijoms vykdant supaprastintus pirkimus buvo paliekama pakankamai plati diskrecinė teisė savo vidaus teisės aktuose pačioms reglamentuoti jų vykdomų viešųjų pirkimų

procedūras. Nuo 2017 m. liepos 1 d. viešųjų pirkimų srityje įvyko reikšmingi pokyčiai: perkančiųjų organizacijų teisės buvo ženkliai susiaurintos Viešųjų pirkimų įstatyme¹ reglamentuojant supaprastintų pirkimų, įskaitant mažos vertės pirkimus², vykdymą. Todėl antikorupcinio požiūriu šiuo metu yra ypač aktualus perkančiųjų organizacijų nustatytas pirkimų organizavimo teisinis reglamentavimas ir procedūrų praktinis vykdymas.

Pradinis viešųjų pirkimų organizavimo etapas yra viešųjų pirkimų planavimas. Tik tinkamai atlikus šią procedūrą (numačius būsimus pirkimus, apskaičiavus pirkimų vertes, parinkus teisingą pirkimo būdą, atlikus preliminarią rinkos analizę ir paskelbus viešųjų pirkimų planus), įmanoma atlikti pirkimą pagal Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas ir užtikrinti racionalų pirkimams skirtų lėšų naudojimą. Tačiau pastebėtina, kad perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų planavimo etapui vis dar neteikia didelės reikšmės. Viešųjų pirkimų tarnyba Savivaldybių administracijų 2017 m. planuojamų atlikti viešųjų pirkimų suvestinių viešinimo apžvalgoje³ konstatuoja, kad savivaldybės nepakankamai atsakingai planuoja viešuosius pirkimus ir viešina pirkimų suvestines. Savivaldybės administracija 2017 m. I pusmetį paskelbė tik 26 - 50 proc. planuotų pirkimų, t. y. likusi paskelbtų pirkimų dalis nebuvo planuota Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės administracija, 2017 m. atlikusi korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimą⁴, nustatė korupcijos riziką viešųjų pirkimų srityje, numatė Visagino savivaldybės administracijoje patvirtinti Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašą, kuriuo būtų nustatyta viešųjų pirkimų procedūrų vykdymo sistema, apimanti atsakingų už viešuosius pirkimus asmenų paskyrimą, jų funkcijų, teisių, pareigų ir atsakomybės nustatymą, kuria siekiama tinkamo viešųjų pirkimų organizavimo, pirkimo sutarčių vykdymo, vidaus kontrolės, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas ir žmogiškuosius išteklius.

Pažymėtina ir tai, kad Savivaldybėje yra padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų, Viešųjų pirkimų tarnyba nustatė Savivaldybės administracijos veiklos viešųjų pirkimų srityje pažeidimų: Visagino kultūros centro direktorė D. M. įsiteisėjusiu 2017 m. balandžio 3 d. nuosprendžiu⁵ pripažinta padariusi korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką (tiekėjų apklausos pažymos suklastojimas) bei atleista nuo baudžiamosios atsakomybės pagal laidavimą. Savivaldybės administracijos Vietinio ūkio valdymo ir statybos skyriaus vyriausioji specialistė (sąmatininkė) L.

¹ 2017-05-02 įstatymo Nr. XIII-327 redakcija.

² Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-28 įsakymas Nr. 1S-97

³ Prieiga per internetą:

http://vpt.lrv.lt/uploads/vpt/documents/files/Savivaldybiu_2017_m_planuojamu_atlikti_viesuju_pirkimu_suvestiniu_vie_sinimas.pdf

⁴ Prieiga per internetą: http://www.stt.lt/documents/kpt_2017/Visagino_sav_KPT.docx

⁵ Visagino miesto apylinkės teismo baudžiamojoje byloje Nr. 1-10-1027/2017.

L. 2016 m. sausio 27 d. nuosprendžiu⁶ pripažinta padariusi korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką (kyšininkavimas) bei atleista nuo baudžiamosios atsakomybės pagal laidavimą. Savivaldybės administracijos direktoriui S. M. buvo paskirta administracinė nuobauda – įspėjimas už Viešųjų pirkimų įstatymo pažeidimus⁷.

Vietos savivaldos įstatymas suteikia savivaldybėms teisę skirti pinigines lėšas nevyriausybinėms organizacijoms ir viešųjų įstaigų projektams finansuoti, nustatyti projektų finansavimo ir atrankos kriterijus. Pažymėtina, kad Specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) 2018 m. atliko Savivaldybės teisės aktų, reglamentuojančių finansavimą bendruomeninei veiklai stiprinti, finansinės paramos Visagino savivaldybės smulkiąjam ir vidutiniam verslui teikimą, antikorupcinį vertinimą, pateikė pastabų ir pasiūlymų teisinio reglamentavimo tobulinimui⁸.

Nurodyti faktai patvirtina, kad Savivaldybėje egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė⁹ viešųjų pirkimų, projektų finansavimo srityse.

2017 m. korupcijos suvokimo indekso Lietuvos situacijos apžvalgoje¹⁰ nurodoma, kad prioritetas dėmesys vykdant korupcijos prevencijos priemones turėtų būti skiriamas nepotizmo, protekcionizmo, interesų konfliktų, politinės korupcijos kontrolei ir prevencijai įstatymo leidžiamosios ir vykdomosios valdžios bei savivaldos lygmenyse. Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymu siekiama suderinti valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų privačius ir visuomenės viešuosius interesus, užtikrinti, kad priimant sprendimus pirmenybė būtų teikiama viešiesiems interesams, įtvirtinti priimamų sprendimų nešališkumą ir užkirsti kelią atsirasti bei plisti korupcijai valstybinėje tarnyboje. Viešųjų pirkimų įstatymas įtvirtina nešališkumo¹¹ reikalavimą viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujantiems asmenims. Šiais aspektais yra reikšmingas ir Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo reikalavimas deklaruoti privačius interesus. Atsižvelgdami į tai, analizuodami viešųjų pirkimų, projektų finansavimo sritis, įvertinsime minėto įstatymo reikalavimų įgyvendinimą bei korupcijos rizikas deklaruojant privačius interesus¹².

⁶ Panevėžio miesto apylinkės teismo baudžiamojoje byloje Nr. 1-84-218/2016.

⁷ Prieiga per internetą: <http://vpt.lrv.lt/lt/ukio-subjektu-prieziura/administracines-nuobaudos/viesieji-pirkimai-atliekami-pagal-lr-viesuju-pirkimu-istatyma/2017-m-6>

⁸ Prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/89358a90028a11e8a2469c61d7bb0a92?positionInSearchResults=23&searchModelUUID=95653416-6509-4883-8fe3-827d37ffe72a>, <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/5c828291fa8911e796a2c6c63add27e9?positionInSearchResults=31&searchModelUUID=95653416-6509-4883-8fe3-827d37ffe72a>

⁹ Korupcijos prevencijos įstatymo 6 str. 4, 6 d.

¹⁰ Prieiga per internetą: http://www.stt.lt/documents/tyrimai_ir_analizes/Lietuvos_KSI_2017.pdf

¹¹ Viešųjų pirkimų įstatymo 2 str. 17 d. (2010-12-23 įstatymo Nr. XI-1255 redakcija), 85 str. 3 d. (2012-06-29 įstatymo Nr. XI-2177 redakcija), 2 str. 19 d., 21 str. (2017-05-02 įstatymo Nr. XIII-327 redakcija).

¹² Pažymėtina, kad nuo 2018-01-01 pareiga deklaruoti privačius interesus nustatyta ir viešojo pirkimo komisijos nariams, asmenims, perkančiosios organizacijos vadovo paskirtiems atlikti supaprastintus pirkimus, ir viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujantiems ekspertams.

Pažymėtina geroji Visagino savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos praktika atliekant AB „Visagino mechanizacija“ veiklos auditą, kurio metu nustatyta, kad bendrovės valdymas yra neefektyvus; neužtikrinamas veiklos ir rezultatų viešumas ir skaidrumas; neefektyviai valdomas turtas, neatliekami viešieji pirkimai; veikla neefektyvi ir neekonomiška¹³. Veiklos audito metu pateiktos rekomendacijos Savivaldybės tarybai, administracijos direktoriui, AB „Visagino mechanizacija“ valdybai bei AB „Visagino mechanizacija“ dėl įmonės privatizavimo, vadovo atsakomybės, valdymo kokybės gerinimo, turto tvarkymo skaidrumo didinimo, pirkimų organizavimo, personalo valdymo.

3. KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ SRITYJE

3.1. Neužtikrinama efektyvi konkurencija siekiant didesnio tiekėjų skaičiaus dalyvavimo pirkimų procedūrose

Viešųjų pirkimų tikslas – vadovaujantis šio įstatymo reikalavimais sudaryti pirkimo sutartį, leidžiančią įsigyti perkančiajai organizacijai ar tretiesiems asmenims reikalingų prekių, paslaugų ar darbų, racionaliai naudojant tam skirtas lėšas¹⁴. Viešųjų pirkimų įstatymu siekiama užtikrinti kokybiškų prekių ir paslaugų, reikalingų užtikrinti valstybės ir savivaldybių darnią ir tinkamą veiklą, gavimą, skatinti konkurenciją ir rinkos plėtrą, užtikrinti racionalų valstybės biudžeto lėšų naudojimą, garantuoti lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principus.

Siekiant viešųjų pirkimų tikslų, įgyvendinant viešųjų pirkimų principus¹⁵, perkančiosios organizacijos turi pareigą siekti didesnio tiekėjų skaičiaus dalyvavimo pirkimų procedūrose; atidžiai vertinti korupcijos rizikai neatsparias situacijas, kuomet pasiūlymus pateikia susiję tiekėjai, tiekėjų pasiūlymuose kartojasi analogiški trūkumai (klaidos), atmetus visus kitus pasiūlymus, vertinamas vienintelio tiekėjo pasiūlymas.

Ypatingai atkreiptinas dėmesys į efektyvios konkurencijos užtikrinimą mažos vertės pirkimų atvejais. Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo, patvirtinto Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97 (toliau – Aprašas), 21.1.1, 21.1.2, 21.2.1 punktų nuostatos dažnai taikomos korupcijos rizikai neatspariu būdu, nesiekiant viešųjų pirkimų tikslų ir principų įgyvendinimo. Pagal paminėtas Aprašo nuostatas, jei numatoma pirkimo sutarties vertė yra mažesnė kaip 10 000,00 Eur be PVM, perkančioji organizacija gali vykdyti pirkimą apie jį

¹³ Veiklos audito ataskaita skelbiama Visagino savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos interneto tinklapyje <http://vskat.lt/auditai/2018-metai/>

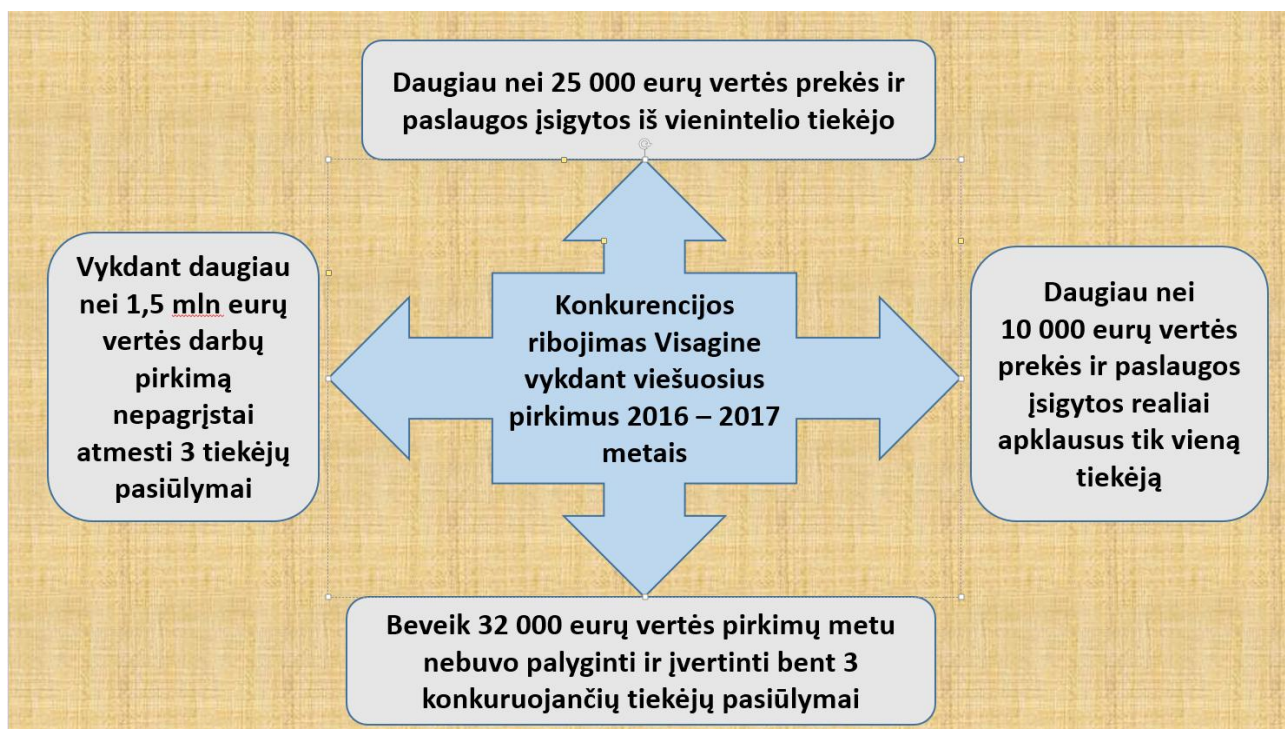
¹⁴ Viešųjų pirkimų įstatymo 3 str. 2 d. (2016-01-01 redakcija), 17 str. 2 d. (2017-07-01 redakcija).

¹⁵ Viešųjų pirkimų įstatymo 3 str. 1, 2 d. (2016-01-01 redakcija), 17 str. 1, 2 d. (2017-07-01 redakcija).

neskelbiant viešai ir apklausiant pasirinktą tiekėjų skaičių. Sistemiskai aiškinant šias nuostatas kartu su Aprašo 7 punktu, draudžiančiu dirbtinai sumažinti konkurenciją¹⁶, darytina išvada, kad šiais atvejais turi būti priimamas objektyvus ir motyvuotas sprendimas dėl pasirinkto apklausti tiekėjų skaičiaus. Siektina, kad pasirinktas apklausiamų tiekėjų skaičius užtikrintų konkurenciją, sudarytų sąlygas racionaliai naudoti pirkimams skirtas lėšas, o sprendimas apklausti vienintelį tiekėją turėtų būti motyvuotas ir pagrįstas objektyviomis aplinkybėmis. Pažymėtina, kad STT, atlikusi Aprašo projekto antikorupcinį vertinimą¹⁷, atkreipė dėmesį į korupcijos rizikas dėl neskelbiamos apklausos vykdymo bei siūlė, kad perkančiosios organizacijos visų pirma turėtų būti įpareigos atlikti pirkimą skelbiamos apklausos būdu, bent jau tais atvejais, kai pirkimo vertė viršija 1000 Eur, o pirkimas neskelbiamos apklausos būdu galėtų būti leidžiamas tam tikromis netikėtumo veiksnio sąlygomis ar esant kitoms objektyvioms sąlygoms, pagrindžiančioms neskelbimą.

Konkurencija viešuosiuose pirkimuose suteikia galimybę tiekėjams varžytis savo pranašumais ir kovoti dėl rinkos, o tai užtikrina mažesnes prekių, paslaugų ar darbų kainas bei geresnę jų kokybę¹⁸. Sumažindama pirkimuose galinčių konkuruoti ūkio subjektų skaičių, perkančioji organizacija neturi galimybės rinktis iš daugiau stiprių konkurentų ir gauti geresnį kainos pasiūlymą.

1 pav. Konkurencijos ribojimas Visagine vykdant viešuosius pirkimus.

¹⁶ „Planuojant pirkimus ir jiems rengiantis, negali būti siekiama išvengti Apraše nustatytos tvarkos taikymo ar dirbtinai sumažinti konkurenciją. Laikoma, kad konkurencija yra dirbtinai sumažinta, kai pirkimu tam tikriems tiekėjams nepagrįstai sudaromos palankesnės ar nepalankesnės sąlygos.“

¹⁷ Prieiga per internetą: [https://e-](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/f8a6a50257d911e78869ae36ddd5784f?jfwid=13d00d8nkb)

[seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/f8a6a50257d911e78869ae36ddd5784f?jfwid=13d00d8nkb](https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/f8a6a50257d911e78869ae36ddd5784f?jfwid=13d00d8nkb)

¹⁸ Prieiga per internetą: <http://kt.gov.lt/uploads/documents/files/2013-05-23-es.pdf>

1) Savivaldybės administracija ir Visagino kultūros centras neužtikrino, kad pirkimų metu būtų gauti, įvertinti ir palyginti bent 3 konkuruojančių tiekėjų pasiūlymai.

Savivaldybės administracija 2017 m. vykdė mažos vertės pirkimą „Žmonių gelbėjimo Visagino ežero paplūdimio zonoje paslaugos“¹⁹ (pirkimo vertė 10 000,00 Eur be PVM). Kvietimai dalyvauti pirkime pateikti 3 įmonėms – UAB „VPI“, UAB „Eldermonta“, UAB „Vandens erdvė“. Iš pakviestų tiekėjų pasiūlymus pateikė UAB „VPI“ ir UAB „Vandens erdvė“. UAB „Eldermonta“ pasiūlymo nepateikė²⁰. Pasiūlymą pateikė ir nekviestas tiekėjas UAB „Vipikomas“. Pagal Viešųjų pirkimų komisijos 2017 m. balandžio 19 d. protokolą Nr. 11-101, UAB „Vipikomas“ bei UAB „Vandens erdvė“ pasiūlymai buvo atmesti dėl formos reikalavimų neatitikimo, pirkimo laimėtoju pripažinta UAB „VPI“. Visagino savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių, patvirtintų Savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. IV-179 (toliau – Taisyklės)²¹, 123 punktą nustatė, kad perkančioji organizacija, prašydama pateikti pasiūlymus, privalo kreiptis į 3 ar daugiau tiekėjų. Siekiant užtikrinti konkurenciją viešųjų pirkimų metu būtina vertinti ir lyginti bent kelis tiekėjų pasiūlymus, todėl minėta nuostata aiškintina taip, kad viešųjų pirkimų metu ne tik būtų kreipiamasi į nurodytą tiekėjų skaičių, bet ir būtų vertinami ir lyginami jų gauti pasiūlymai, dėl to pirkimo planavimo etape atliekant rinkos tyrimą būtina išsiaiškinti potencialius tiekėjus ir jų suinteresuotumą dalyvauti konkrečiame pirkime. Priešingu atveju nebus pasiekti pirkimo tikslai. Nekviesto tiekėjo UAB „Vipikomas“ pasiūlymas galimai nebuvo savarankiškas, buvo susijęs su laimėjusiu UAB „VPI“ pasiūlymu, nes šios bendrovės yra susijusios per savo akcininkus²²; pasiūlymo pateikimo metu²³ įmonėje dirbo tik jos direktorė ir viena darbuotoja (buhalterė), kuri tuo metu taip pat dirbo ir UAB „VPI“. Todėl darytina išvada, kad šio pirkimo metu galimai nebuvo užtikrinta reali tiekėjų konkurencija (UAB „VPI“ ir UAB „Vipikomas“ pasiūlymai galimai buvo susiję), o tai yra korupcijos rizikos veiksnys.

Visagino kultūros centras 2016 m. vykdė Lietaus kanalizacijos nuotekų sistemos keitimo darbų pirkimą, kurio vertė 19 748,00 Eur. Apklausti 5 tiekėjai, gauti 5 pasiūlymai, tačiau 2 pasiūlymai buvo atmesti dėl pirkimo sąlygų neatitikimo, likę 3 pasiūlymai buvo su identiškais techninių reikalavimų neatitikimais (Viešųjų pirkimų komisijos 2016 m. balandžio 8 d. protokolas Nr. 16-6). Viešųjų pirkimų komisijai paprašius paaiškinti techninių reikalavimų neatitikimus, paaiškinimą pateikė tik 1 dalyvis – UAB „Visagino tiekimas ir statyba“, pasiūlęs mažiausią kainą (16 223,73 Eur). Taigi, pirkimo metu atmetus visus kitus tiekėjų pasiūlymus, buvo vertintas tik 1 dalyvio pasiūlymas. Visagino kultūros centro supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių, patvirtintų

¹⁹ 2017-04-04 Viešųjų pirkimų komisijos protokolas Nr. 11-88.

²⁰ Atsižvelgiant į viešai pateikiamą informaciją <http://eldermonta.lt/lt/paslaugos> UAB „Eldermonta“ veikla yra susijusi su elektros darbų paslaugų teikimu.

²¹ Galiojo iki 2017-06-30.

²² Informacija pagal UAB „Vipikomas“ 2016 m. finansinę atskaitomybę, pateiktą VĮ Registrų centrui.

²³ 2017-04-14.

2015 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. V-15-2, 123 punktą nustatė, kad perkančioji organizacija, prašydama pateikti pasiūlymus, privalo kreiptis į 3 ar daugiau tiekėjų. Kaip jau buvo minėta, siekiant užtikrinti konkurenciją viešųjų pirkimų metu būtina ne tik kreiptis į 3 ar daugiau tiekėjų, tačiau ir vertinti bei lyginti bent kelis tiekėjų pasiūlymus. Aplinkybė, kad 3 tiekėjų pasiūlymai (įskaitant laimėjusį pasiūlymą) buvo su identiškais techninių reikalavimų neatitikimais, identifikuoja galimus išankstinius tiekėjų susitarimus ir (ar) bendrus veiksmus rengiant ir pateikiant pasiūlymus. Todėl, siekiant išvengti korupcijai neatsparių situacijų, perkančioji organizacija turėtų atidžiai vertinti atvejus, kai dėl įvairių priežasčių yra vertinamas tik vienintelio tiekėjo pasiūlymas, ir spręsti dėl tolimesnio pirkimo vykdymo ar pirkimo procedūrų nutraukimo.

Siekiant valdyti nurodytas rizikas, pirkimų planavimo, inicijavimo metu būtina atlikti išsamų rinkos tyrimą, nustatyti potencialius tiekėjus, įvertinti perkamo objekto technines specifikacijas, nustatyti objektyvius reikalavimus tiekėjų kvalifikacijai ir pajėgumui²⁴, pirkimo metu vertinti, ar nėra konkurenciją ribojančių susitarimų požymių.

2) *Savivaldybės administracija, UAB „Visagino būstas“, Visagino kultūros centras prekes ir paslaugas įsigijo iš vienintelio tiekėjo.*

Savivaldybės administracija 2016 – 2017 metais iš vienintelio tiekėjo UAB „Moldeks“ įsigijo 3 884,03 Eur vertės maitinimo paslaugas. Maitinimo paslaugų įsigijimo iš vienintelio tiekėjo pagrindas - Taisyklių 125.12 punkto, Aprašo 21.1.1, 21.1.2, 21.2.1 punktų nuostatos. Pagal Taisyklių 125.12 punktą buvo galima kreiptis į vieną tiekėją skubiai perkant viešbučių, restoranų ir kitų viešojo maitinimo įstaigų prekes ir paslaugas, kai pirkimo sutarties vertė neviršija 2 896,00 Eur. Tačiau pirkimų dokumentuose nėra jokio pagrindimo dėl būtinumo skubiai pirkti maitinimo paslaugas, nemotyvuojama, kodėl vieninteliu tiekėju pasirinkta UAB „Moldeks“. Paminėtina, kad dažniausiai buvo perkamos įvairių renginių dalyvių maitinimo paslaugos. Viena vertus, renginiai yra planuojami iš anksto, kita vertus, teisės aktų nuostatos, susijusios su skuba, vertintinos kaip išimtys dėl iš anksto nenumatytų aplinkybių ir turi būti taikomos tik esant nurodytoms išimtinėms aplinkybėms, kurios negali priklausyti nuo perkančiosios organizacijos veiksmų ar neveikimo. Pirkimus vykdyti vadovaujantis Aprašo nuostatomis, nebuvo motyvuojama, kodėl apklausti pasirinktas vienintelis tiekėjas UAB „Moldeks“. Analogiškai maitinimo paslaugos įsigytos ir iš vienintelio tiekėjo UAB „Gabriellona“, 2016 m. su šia įmone sudarytų sutarčių vertė – 1 275,10 Eur. Savivaldybės administracijos atstovai nurodė, kad tokie sprendimai priimti atsižvelgiant į maitinimo paslaugos teikėjų reprezentatyvumo reikalavimus, tačiau pažymėtina, kad reikalavimai pirkimo objektui turi būti nustatyti pirkimo sąlygose, o apklausiant vienintelį tiekėją tais atvejais, kai dėl objektyvių aplinkybių rinkoje nėra daugiau alternatyvų, būtina pagrįstai motyvuoti tokio

²⁴ Pažymėtina, kad Viešųjų pirkimų įstatymo 27 str. 1 d. suteikia teisę perkančiosioms organizacijoms gauti rinkos dalyvių konsultacijas, jei nėra iškreipiama konkurencija bei nepažeidžiami nediskriminavimo ir skaidrumo principai.

sprendimo priėmimą. Miesto mažosios architektūros ir kitos prekės²⁵, kurių vertė 16 234,57 Eur, 2017 m. taip pat įsigytos apklausiant vienintelį tiekėją²⁶.

UAB „Visagino būstas“ automobilių remonto paslaugos 2017 m. įsigytos iš vienintelio tiekėjo UAB „Tiko automobiliai“²⁷, nemotyvuojant tokio sprendimo pasirinkimo. Sudarytų sutarčių vertė 992,20 Eur. Pažymėtina, kad nors UAB „Visagino būstas“ supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių²⁸, patvirtintų 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 2-307²⁸, 134.4. punktas taip pat leido apklausti vieną tiekėją atliekant mažos vertės pirkimą, kai sudaromos sutarties vertė perkant prekes, paslaugas ar darbus neviršijo 3 tūkst. eurų be PVM, tačiau ir esant tokiai nuostatai kitais atvejais būdavo apklausiami bent 3 tiekėjai, pvz., 2016 m. liepos 4 d. biuro baldų pirkimas, kurio vertė 600,00 Eur²⁹. Pažymėtina, kad UAB „Visagino būstas“ jau korupcijos rizikos analizės atlikimo metu įvykdė Automobilių diagnostikos, remonto ir techninio aptarnavimo paslaugų pirkimą apklausiant 3 tiekėjus bei 2018 m. gegužės 7 d. priėmė sprendimą dėl laimėjusio pasiūlymo³⁰.

Visagino kultūros centras 3 246,73 Eur vertės maitinimo paslaugas 2016 – 2017 metais įsigijo iš vienintelio tiekėjo J.Romanovič individualios įmonės. Iki 2017 m. liepos 1 d. buvo vadovaujamosi Visagino kultūros centro supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių³¹ 125.7 punktu, pagal kurį buvo galima kreiptis į vieną teikėją, kai prekių ir paslaugų pirkimo sutarties vertė neviršijo 14 500,00 Eur, darbų – 14 500,00 Eur be PVM. Tokia taisyklių nuostata buvo ydinga antikorpuciniui požiūriui. Pastebėtina, kad Visagino kultūros centras, atlikdamas maitinimo paslaugų pirkimus, išskirtinį palankumą rodė J.Romanovič individualiai įmonei, nes šioje įmonėje nuo 2014 m. lapkričio 26 d. dirba Visagino kultūros centro raštinės administratorė Ž. K. Iš 3 246,73 Eur vertės pirkimų Ž. K. inicijavo 1 113,86 Eur vertės pirkimus, nurodydama vienintelį apklaustiną tiekėją J.Romanovič individualią įmonę, organizavo 160,06 Eur vertės pirkimus iš J.Romanovič individualios įmonės. Ši situacija taip pat rodo, kad Visagino kultūros centro vadovybė nepakankamai kontroliuoja, kaip viešųjų pirkimų vykdytojai vykdo Viešųjų pirkimų įstatyme ir Nešališkumo deklaracijoje, Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatyme numatytas pareigas nusišalinti (išsamiau žr. 5.2. dalyje „Nevaldomi interesų konfliktai“).

Nemotyvuoti sprendimai dėl skubos aplinkybių, dėl pasirinkto vienintelio tiekėjo apklausos yra nepakankamai atsparūs korupcijai.

²⁵ Mažų architektūrinių formų detalės, suolas, šiukšliadėžė, guminiai ratų atmušėjai.

²⁶ 2017-12-05, 2017-12-13, 2017-12-21 Tiekėjų apklausos pažymos.

²⁷ 2017-08-16 Tiekėjų apklausos pažyma Nr. 80-186, 2017-10-02 Nr. 80-224, 2017-12-21 Nr. 80-216.

²⁸ Galiojo iki 2017-06-30.

²⁹ Tiekėjų apklausos pažyma Nr. 80-153.

³⁰ 2018-05-07 Viešųjų pirkimų komisijos posėdžio protokolas Nr. 59.1-3(K)-2, sutartis sudaryta 12 mėnesių su pratęsimo galimybe.

³¹ 2015-01-09 įsakymas Nr. V-15-2, 2017-01-02 įsakymas Nr. V-17-1.

Visagino kultūros centro viešųjų pirkimo organizavimo taisyklių³² 14.3 punkto nuostata, kad atliekant mažos vertės pirkimą neskelbiamos apklausos būdu, kai pirkimo sutarties numatoma vertė mažesnė kaip 10 000 Eur (dešimt tūkstančių eurų) be PVM galima kreiptis į vieną tiekėją, yra nepakankamai atspari korupcijai ir neatitinka Aprašo 7 punkto nuostatoms.

3) Savivaldybės administracijoje pirkimo pažymos galimai pildomos po prekių, paslaugų ar darbų įsigijimo.

Antikorupciniu požiūriu yra ydinga praktika, kai vykdoma apklausa žodžiu (telefonu) perkant automobilių remonto, statybinių medžiagų pirkimus. Manytina, kad tokios apklausos yra pernelyg formalios, surašomos po sąskaitos gavimo, t. y. jau įsigijus prekes, paslaugas ar darbus. Savivaldybės administracija, įsigydama automobilių remonto paslaugas apklausiant tiekėjus žodžiu (telefonu), pirkimo pažymose nurodė tiksliai laimėjusio tiekėjo pasiūlytas sumas, pavyzdžiui, 2017 m. spalio 27 d. Tiekėjų apklausos pažymoje Nr. (4.45)-C1-356 – 480,37 Eur, 2017 m. birželio 26 d. pažymoje Nr. (4.45)-C1-198 – 506,99 Eur. Manytina, kad nėra įmanoma pagal žodinę informaciją nustatyti tikslų automobilio gedimą, tiksliai įvertinti remonto bei detalių kainas. Tokiu būdu iš UAB „Tiko automobiliai“ 2016 – 2017 m. įsigyta 2 056,36 Eur vertės prekių ir paslaugų. Perkant statybines medžiagas taip pat vykdoma 3 tiekėjų apklausa žodžiu (telefonu), pavyzdžiui, 2017 m. lapkričio 27 d. pažymoje Nr. (4.45)-C1-427 nurodoma, kad žodžiu apklausti 3 tiekėjai. Laimėjusio pasiūlymo vertė – 739,73 Eur. Šio pirkimo sąskaitose nurodoma per 70 pozicijų įvairių prekių. Kyla abejonių, ar įmanoma realiai žodžiu, telefonu apklausti 3 tiekėjus dėl tokio kiekio įvairių statybinių – buitinių prekių. Tokiu būdu iš UAB „VPI“ 2016 -2017 m. įsigyta 8 479,23 Eur vertės prekių.

4) Savivaldybės administracijoje nepagrįstai atmesti tiekėjų pasiūlymai.

Tiekėjų pasiūlymų vertinimas yra svarbi ir atsakinga viešųjų pirkimų proceso dalis, užtikrinanti, kad bus pasiekti nustatyti viešojo pirkimo tikslai. Nepagrįstas ir nemotyvuotas pasiūlymų atmetimas menkina perkančiosios organizacijos prestižą, sudaro neskaidrių viešųjų pirkimų įvaizdį. Tai akcentavo ir Savivaldybės tarybos nariai, 2017 m. kovo 14 d. sprendimu Nr. TS-25 atleisdami S. Š. iš Savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo pareigų praradus pasitikėjimą. Prie 2017 m. kovo 20 d. užregistruoto sprendimo projekto Nr. TSP-30 pridėtame 2017 m. vasario 17 d. pareiškime nurodoma, kad SMART parko darbai buvo įsigyti iš brangiausią kainą pasiūliusio rangovo, „Visagino miesto naujų kapinių statybos darbų pirkimo (I) etapas“ metu dėl viešųjų pirkimų komisijos neteisėtų sprendimų taip pat buvo pašalintas mažiausią kainą pasiūlęs dalyvis, o S. Š. buvo šiuos pirkimus vykdžiusios viešųjų pirkimų komisijos pirmininku³³.

Savivaldybės administracijos Viešojo pirkimo komisija, vykdydama supaprastintą atvirą konkursą „Visagino miesto naujų kapinių statybos darbų pirkimas (I) etapas“, 2016 m. spalio 6 d.

³² 2017-06-30 įsakymas Nr. V-17-39.

³³ Savivaldybės administracijos direktoriaus 2015-11-09 įsakymas Nr. IV-1167.

protokolu Nr. 11-260 atmetė mažiausią kainą pasiūliusio tiekėjo UAB „Meleksas“ pasiūlymą, kadangi sutarties vykdymui tiekėjo pasitelktas subrangovas UAB „Ekoprojektas“ neatitiko konkurso sąlygų 3.1.4 punkte nustatyto kvalifikacinio reikalavimo (nebuvo įvykęs įsipareigojimų, susijusių su valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimu). Ta pati komisija 2016 m. spalio 28 d. protokolu Nr. 11-288 atmetė UAB „Meleksas“ pretenziją. Tačiau Panevėžio apygardos teismas panaikino šiuos komisijos sprendimus kaip neteisėtus³⁴. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes darytina išvada, kad jei tiekėjas UAB „Meleksas“ nebūtų su ieškiniu kreipęsis į Panevėžio apygardos teismą, savivaldybei galėjo būti padaryta 228 941,18 Eur žala dėl neteisėtų viešojo pirkimo komisijos sprendimų atmesti UAB „Meleksas“ pasiūlymą, kuris buvo 228 941,18 Eur mažesnis nei kitas likęs neatmestas UAB „Vilniaus betono demontavimo technika“ pasiūlymas.

Savivaldybės administracija 2015 – 2016 metais vykdė Apleistų / avarinių pastatų nugriovimo ir teritorijos valymo, regeneruojant buvusį karinį miestelį ir pritaikant kompleksą inovatyviai pramonei vystyti – Smart park įkūrimui – projektavimo, projekto vykdymo priežiūros paslaugų ir rangos darbų pirkimą³⁵. Pirkimą vykdė Savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. IV-1167 sudaryta komisija. Pirkimo metu buvo atmesti 6 iš 7 gautų pasiūlymų. Pirkimo laimėtoju pripažintas UAB „Vilniaus betono demontavimo technika“, UAB „Promostas“ ir UAB „Studija lapė“ pasiūlymas, sudarytos sutarties vertė 1 559 920,00 Eur. Atsižvelgiant į teismų formuojamą praktiką viešųjų pirkimų bylose, ūkio subjektų grupių UAB „Rekreacinė statyba“, UAB „Vaidva“, UAB „Kvėdarsta“, UAB „Ekstra statyba“, UAB „Eviteks“, UAB „Projektų rengimo centras“ bei tiekėjo UAB „Meleksas“, manytina, kad pasiūlymai galėjo būti nepagrįstai. Kadangi pasiūlymai buvo vertinti pagal ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų (konkurso sąlygų 11.1 punktas), vadovaujantis konkurso sąlygų 9.4 punktu, atmetus šiuos pasiūlymus, antrą vokų su pasiūlyta kaina perkančioji organizacija neatvėrė.

Konkurso sąlygų 3.1.4 punkte įtvirtintas reikalavimas išdėstytas taip: „Tiekėjas yra įvykęs įsipareigojimus, susijusius su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu pagal šalies, kurioje jis registruotas, ar šalies, kurioje yra perkančioji organizacija, reikalavimus. <...>“. Nustatyta, kad dėl įsipareigojimų, susijusių su socialinio draudimo įmokų mokėjimu, „jeigu tiekėjas yra juridinis asmuo, registruotas Lietuvos Respublikoje, iš jo nereikalaujama pateikti jokių ši reikalavimą įrodančių dokumentų. Perkančioji organizacija duomenis tikrina pati „Sodros“ neatlygintinai teikiamų duomenų informacinėje sistemoje, užfiksuoja paskutinę pasiūlymų dieną ar keliomis dienomis vėliau ir šie duomenys laikomi aktualiais“. Šis reikalavimas taikomas kiekvienam ūkio subjektų grupės nariui (pirkimo sąlygų 3.3 punktas) ir kiekvienam ketinamam pasitelkti subrangovui (pirkimo sąlygų 5.3 punktas). UAB „Rekreacinė statyba“, UAB „Vaidva“,

³⁴ Panevėžio apygardos teismo civilinė byla Nr. 2-87-198/2017.

³⁵ Supaprastinto atviro konkurso sąlygos patvirtintos Viešojo pirkimo komisijos 2015-12-30 protokolu Nr. 11-316, pirkimo numeris 170690.

UAB „Kvėdarsta“; UAB „Ekstra statyba“, UAB „Eviteks“, UAB „Projektų rengimo centras“ bei tiekėjo UAB „Meleksas“ pasiūlymai buvo atmesti viešojo pirkimo komisijos 2016 m. balandžio 27 d. protokolu Nr. 11-88, nes:

- UAB „Rekreacinė statyba“ atstovaujamos ūkio subjektų grupės narys UAB „Vaidva“ 2016-02-17 (dienai) nebuvo įvykdžiusi įsipareigojimų, susijusių su įmokų Valstybinio socialinio draudimo fondui mokėjimu - skola 36 383,45 Eur;

- UAB „Ekstra statyba“ atstovaujamos ūkio subjektų grupės narys UAB „Eviteks“ 2016-02-17 (dienai) nebuvo įvykdęs įsipareigojimų, susijusių su įmokų Valstybinio socialinio draudimo fondui mokėjimu - skola 12 880,22 Eur;

- UAB „Meleksas“ subrangovas UAB „Vaidva“ 2016-02-17 (dienai) nebuvo įvykdęs įsipareigojimų, susijusių su įmokų Valstybinio socialinio draudimo fondui mokėjimu - skola 36 383,45 Eur.

Pažymėtina, kad konkurso sąlygų 3.1.4 punkte nebuvo nustatyto reikalavimo, jog tiekėjas (taip pat ir subrangovas, ūkio subjektų grupės narys) turi būti įvykdęs įsipareigojimus Valstybinio socialinio draudimo fondui (toliau – VSDF) pasiūlymo pateikimo dienai. Konkurso sąlygų 3.1.4 punkte nustatyta, tik koku būdu ir kada perkančioji organizacija tikrina, ar tiekėjas (subrangovas) neturi įsiskolinimo VSDF biudžetui. Pareiga aiškiai, nedviprasmiškai suformuluoti pirkimo sąlygas tenka perkančiajai organizacijai (Viešųjų pirkimų įstatymo 24 straipsnio 9 dalis³⁶). Pagal Konkurso sąlygų 3.1.4 punkto formuluotę momentas, kada tiekėjas neturi įsiskolinimo VSDF, gali būti ir paskutinė pasiūlymų pateikimo diena, ir kelios dienos vėliau, nes tokie duomenys pagal minėtą sąlygą laikomi aktualiais. Konkurso sąlygų 3.1.4 punkto turinio analizė leidžia daryti išvadą, kad perkančioji organizacija aiškiai ir tiksliai nenurodė, iki kurio momento arba per kokį terminą tiekėjai privalo atlikti mokėjimus į VSDF biudžetą. Todėl perkančioji organizacija galimai pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo 24 straipsnio 9 dalies nuostatas. Skaidrumo ir vienodo vertinimo principai, reglamentuojantys visą viešojo pirkimo sutarčių sudarymo tvarką, pagal kurią dalyvavimo konkurse pagrindo sąlygos ir tvarka turi būti nustatytos iš anksto, reikalauja, jog šis terminas būtų absoliučiai tikslus ir viešas, kad suinteresuoti asmenys galėtų tiksliai žinoti tvarkos apribojimus ir būtų tikri, kad tokie patys apribojimai taikomi visiems konkurentams. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2013 m. birželio 25 d. nutartyje civilinėje byloje Nr. 3K-3-340/2013 atkreiptas dėmesys į tai, kad įsipareigojimų, susijusių su socialinio draudimo įmokų mokėjimu, vykdymas, priešingai nei kvalifikacijos reikalavimas dėl profesinio ar ekonominio pajėgumo, yra reguliarus (besikartojantis kas mėnesį), nustatytas kitų įstatymų. Taigi priešingai nei tam tikro kvalifikacinio pajėgumo įgijimo atveju, tiekėjo padėtis dėl įsipareigojimų, susijusių su socialinio draudimo įmokų mokėjimu, gali nuolatos (periodiškai) kisti dėl

³⁶ 2013-10-22 įstatymo Nr. XII-569 redakcija.

atsinaujinančios jo pareigos vykdyti mokestinę prievolę, todėl tokių įsipareigojimų vykdymo fiksavimas pasiūlymo pateikimo momentu neturi tokio tikslo, kurio siekiama tiekėjų kvalifikacijos vertinimo atveju. Tokia pozicija suformuota ir Panevėžio apygardos teismo 2017 m. sausio 20 d. sprendime civilinėje byloje Nr. 2-287-198/2017.

Iš viešųjų pirkimų komisijos 2016 m. balandžio 27 d. protokolo Nr. 11-88 matyti, kad perkančioji organizacija tiekėjų minimalių kvalifikacijos reikalavimų atitiktį Konkurso sąlygų reikalavimams pakartotinai vertino 2016 m. balandžio 27 d. Vadovaujantis VSDF valdybos Vilniaus skyriaus³⁷ ir Mažeikių skyriaus³⁸ pateikta informacija, nustatyta, kad:

- UAB „Rekreacinė statyba“ atstovaujamos ūkio subjektų grupės narys UAB „Vaidva“ 2016-04-27 (dienai) buvo įvykdęs įsipareigojimus, susijusius su įmoku Valstybinio socialinio draudimo fondui mokėjimu;

- UAB „Ekstra statyba“ atstovaujamos ūkio subjektų grupės narys UAB „Eviteks“ 2016-04-27 (dienai) buvo įvykdęs įsipareigojimus, susijusius su įmoku Valstybinio socialinio draudimo fondui mokėjimu;

- UAB „Meleksas“ subrangovas UAB „Vaidva“ 2016-04-27 (dienai) buvo įvykdęs įsipareigojimus, susijusius su įmoku Valstybinio socialinio draudimo fondui mokėjimu.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, nurodyti 3 pasiūlymai buvo atmesti galimai nepagrįstai. Teismų praktikoje pažymima, kad vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu, nesibaigus pirkimo pasiūlymų pateikimo terminui, perkančioji organizacija savo iniciatyva gali paaiškinti (patikslinti) pirkimo dokumentus. Neaiškių, netikslių ir dviprasmiškų pirkimo sąlygų interpretavimas kvalifikacijos vertinimo etape vertintinas kaip neatsakingas, neteisėtas perkančiosios organizacijos veiksmas - lygiateisiškumo, skaidrumo, nediskriminavimo principų pažeidimas viešajame pirkime, nes tokiu atveju nėra užtikrinamos vienodos tiekėjų dalyvavimo pirkimo procedūrose galimybės. Lietuvos Aukščiausiasis teismas taip pat yra išaiškinęs, kad perkančioji organizacija, tiekėjui nepaprašius patikslinti ar paaiškinti pirkimo sąlygų, negali šiuo faktu remtis pateisindama savo veiksmų neteisėtumą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. balandžio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-158/2011).

Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad neaiškios pirkimo sąlygos sudaro prielaidas neteisėtų sprendimų priėmimui, o tai yra korupcijos rizikos veiksnys.

Savivaldybės administracijos atstovų teigimu, tiekėjų pasiūlymai atmesti nesant aiškaus teisinio reglamentavimo bei teismų praktikos. Nuo 2017 m. Savivaldybės administracija, vertindama tiekėjų kvalifikacijos duomenis, susijusius su socialinio draudimo įmoku ir mokesčių sumokėjimu, vadovaujasi teisės aktų nuostatomis bei aktualia teismų praktika.

³⁷ 2018-04-04 raštas Nr. 3E-8543.

³⁸ 2018-04-04 raštas Nr. IE-2606.

PASIŪLYMAI

Siekiant, kad pirkimų metu būtų užtikrinama kuo didesnė reali tiekėjų konkurencija, Savivaldybės administracijai, UAB „Visagino būstas“, Visagino kultūros centrai:

1. Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašuose nustatyti mechanizmą, kad tais atvejais, kai pirkime dalyvauja tik vienas tiekėjas (pasiūlymą pateikė tik vienas tiekėjas ar kitų tiekėjų pasiūlymai atmesti), būtų peržiūrimas pirkimo vykdymo procesas, įskaitant, bet neapsiribojant patikrinimu, ar buvo pakankamai ištirta rinka, ar nėra konkurenciją ribojančių susitarimų požymių³⁹, ir pan.

2. Savo iniciatyva dažniau iš anksto skelbti pirkimų technines specifikacijas ir reaguoti į pagrįstus ir motyvuotus ūkio subjektų pasiūlymus, naudotis teise gauti rinkos dalyvių konsultacijas.

3. Suplanuoti mokymus viešųjų pirkimų specialistams, organizatoriams, komisijų nariams, kurių metu būtų susipažįstama su naujausia Viešųjų pirkimų įstatymo taikymo praktika.

4. Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašuose nustatyti, kad tais atvejais, kai pirkimas vykdomas neviešai apklausiant mažiau kaip 3 tiekėjus, pirkimo pažymoje / posėdžio protokole privaloma nurodyti objektyvias aplinkybes dėl sprendimo apklausti mažiau kaip 3 tiekėjus priėmimo, dėl ypatingą skubą patvirtinančių aplinkybių.

5. Vykdamas mažos vertės pirkimus atsižvelgti į STT 2017 m. birželio 23 d. antikorupcinio vertinimo išvados Nr. 4-01-4722 3 punkte pateiktus siūlymus dėl Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo nuostatų praktinio įgyvendinimo. Dažniau teikti pirmenybę skelbiamai apklausai. Kai pirkimas vykdomas neskelbiamos apklausos būdu, prioritetą teikti ne mažiau kaip 3 suinteresuotų ūkio subjektų apklausai, vykdomai Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos (toliau – CVP IS) priemonėmis.

6. Dažniau taikyti inovatyvius, atvirus ir konkurencingus pirkimo būdus (pvz., Viešųjų pirkimų įstatymo 80 straipsnyje numatytą elektroninį aukcioną ir pan.).

7. Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka sudaryti per biudžetinius metus dažnai pasikartojančių pirkimų, pavyzdžiui, statybinių, ūkinių prekių; transporto priemonių remonto paslaugų; maitinimo paslaugų pirkimo ilgalaikes sutartis.

8. Visagino kultūros centrai spręsti dėl Visagino kultūros centro viešųjų pirkimo organizavimo taisyklių 14.3. punkto panaikinimo.

3.2. Neatskiriamos pirkimus inicijuojančių, organizuojančių, sutarčių vykdymą kontroliuojančių asmenų funkcijos

³⁹ Prieiga per internetą: <http://www.kt.gov.lt/karteliai-viesuosiuose-pirkimuose-2>

Vadovaujantis Perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės rekomendacijomis⁴⁰ (toliau – Organizavimo ir kontrolės rekomendacijos), siekiant nešališko sprendimų priėmimo, turi būti atskirtos pirkimų inicijavimo ir vykdymo funkcijos (pirkimų iniciatoriams gali būti pavesta pirkimo sutarčių vykdymo kontrolė).

Savivaldybės administracijoje, Visagino kultūros centre neužtikrinamas viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujančių asmenų funkcijų atskyrimas.

Savivaldybės administracijoje 2016 m. 4 automobilių remonto pirkimus, kurių vertė 504,00 Eur, ir inicijavo, ir organizavo A. G.⁴¹; 2017 m. 4 automobilių remonto pirkimus, kurių vertė 1 552,36 Eur, inicijavo, organizavo ir sutarčių vykdymą kontroliavo Savivaldybės administracijos Transporto ir ūkio skyriaus vyr. specialistas V. Š.⁴². Pirkimus laimėjo UAB „Tiko automobiliai“. Taip pat nustatyta atvejų, kai 2017 m. 9 statybinių medžiagų⁴³ (4 298,14 Eur), 3 apgyvendinimo⁴⁴ (1 384,00 Eur), 8 maitinimo⁴⁵ (1 942,33 Eur) paslaugų pirkimus inicijavo, organizavo ir sutarčių vykdymą kontroliavo tie patys asmenys.

Visagino kultūros centre Lietaus kanalizacijos nuotekų sistemos keitimo darbų pirkimą inicijavo direktoriaus pavaduotoja ūkiui O. D. (2016 m. kovo 22 d. paraiška Nr. P-16-25), kuri dalyvavo ir viešojo pirkimo komisijos darbe. Sanitarinio mazgo remonto darbų pirkimą inicijavo Ūkio padalinio vadovas Č. M. (2017 m. gegužės 29 d. paraiška Nr. P-17-61), atlikti pirkimą pavesta viešųjų pirkimų komisijai, kurios nariu buvo ir pirkimo iniciatorius Č. M. (2017 m. gegužės 22 d. įsakymas Nr. V-17-34).

PASIŪLYMAS

⁴⁰ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2011-11-30 įsakymas Nr. 1S-174.

⁴¹ 2016-11-08, 2016-12-05, 2016-12-19, 2016-12-21 Pirkimo paraiškos ir Tiekėjų apklausos pažymos.

⁴² 2017-04-18 Pirkimo paraiška, 2017-04-20 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-04-20 sąskaita; 2017-06-20 Pirkimo paraiška, 2017-06-26 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-06-28 sąskaita; 2017-07-27 Pirkimo paraiška, 2017-08-11 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-08-11 sąskaita; 2017-10-23 Pirkimo paraiška, 2017-10-27 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-10-31 sąskaita;

⁴³ 2017-04-25 Pirkimo paraiška, 2017-04-27 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-04-28 sąskaitos; 2017-05-16 Pirkimo paraiška, 2017-05-31 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-05-31 sąskaitos; 2017-06-23 Pirkimo paraiška, 2017-06-30 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-06-30 sąskaitos; 2017-08-28 Pirkimo paraiška, 2017-08-30 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-08-31 sąskaitos; 2017-09-27 Pirkimo paraiška, 2017-09-29 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-09-29 sąskaitos; 2017-10-23 Pirkimo paraiška, 2017-10-30 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-10-31 sąskaitos; 2017-11-21 Pirkimo paraiška, 2017-11-27 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-11-28 sąskaitos; 2017-12-15 Pirkimo paraiška, 2017-12-27 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-12-27 sąskaitos; 2017-12-27 Pirkimo paraiška, 2017-12-27 Tiekėjų apklausos pažyma.

⁴⁴ 2017-04-21 Pirkimo paraiška, 2017-04-26 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-05-10 sąskaita; 2017-06-01 Pirkimo paraiška, 2017-06-05 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-06-08 sąskaita; 2017-11-03 Pirkimo paraiška, 2017-11-08 Tiekėjų apklausos pažyma.

⁴⁵ 2017-05-31 Pirkimo paraiška, 2017-06-02 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-06-06 sąskaita; 2017-07-26 Pirkimo paraiška, 2017-07-28 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-08-05 sąskaita; 2017-09-13 Pirkimo paraiška, 2017-09-22 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-09-22 sąskaita; 2017-09-18 Pirkimo paraiška, 2017-09-18 Tiekėjų apklausos pažyma; 2017-10-09 Pirkimo paraiška, 2017-10-12 Tiekėjų apklausos pažyma, 2017-10-12 sąskaita; 2017-11-03 Pirkimo paraiškos, 2017-11-03 Tiekėjų apklausos pažymos, 2017-11-04 ir 2017-11-06 sąskaitos; 2017-11-27 Pirkimo paraiška, 2017-11-27 Tiekėjų apklausos pažyma.

Siekiant, kad būtų atskirtos pirkimų procedūrose dalyvaujančių asmenų funkcijos, Savivaldybės administracijai, Visagino kultūros centrai vidaus teisės aktuose nustatyti pirkimo iniciatorių, organizatorių, sutartis kontroliuojančių asmenų skyrimo tvarką.

3.3. Neužtikrinamas tinkamas aktualios informacijos viešinimas

Viešumo užtikrinimas yra svarbus visuose viešųjų pirkimų etapuose ir mažina riziką dėl neskaidrių sprendimų priėmimo. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 11 dalimi⁴⁶ perkančioji organizacija laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį ir pirkimo sutarties sąlygų pakeitimus, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų teisės aktams arba teisėtiems tiekėjų komerciniams interesams arba trukdytų laisvai konkuruoti tarpusavyje, ne vėliau kaip per 10 dienų nuo pirkimo sutarties sudarymo ar jos sąlygų pakeitimo turi paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje. Pagal 85 straipsnio 1 dalį, ši nuostata taip pat turėjo būti taikoma ir mažos vertės pirkimams. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 9 dalimi⁴⁷ perkančioji organizacija laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį, preliminarią sutartį ir šių sutarčių pakeitimus, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turėtų neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo ar jų pakeitimo, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal ją pradžios Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka turi paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje⁴⁸.

Savivaldybės administracija, Visagino kultūros centras, UAB „Visagino būstas“ nustatyta tvarka neviešina informacijos apie sudarytas sutartis.

Išanalizavus CVP IS pasirinktus pavyzdžius pastebėtina, kad atskirais atvejais Savivaldybės administracija vėluoja pateikti / nepateikia informacijos apie sudarytas sutartis nustatytais terminais:

- 2017 m. gegužės 5 d. sutartis Nr. 5-112 paskelbta 2017 m. spalio 6 d.; 2018 m. sausio 15 ir 16 d. šios sutarties pakeitimai Nr. 5-23 ir 5-24 paskelbti 2018 m. kovo 2 d.
- 2017 m. rugsėjo 1 d. sutartis Nr. 5-286 paskelbta 2016 m. rugsėjo 27 d.

⁴⁶ 2016-01-01 – 2017-06-30 galiojusi redakcija.

⁴⁷ Nuo 2017-07-01 galiojanti redakcija.

⁴⁸ Šis reikalavimas netaikomas pirkimams, kai pasiūlymas pateikiamas žodžiu arba pirkimo sutartis sudaroma žodžiu, pirkimams, kurie atlikti neskelbiamų derybų būdu (mažos vertės pirkimų atveju – neskelbiant apie pirkimą) esant šio įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 2 punkto b ir c papunkčiuose ir 6 dalies 5, 6, 7 punktuose nustatytoms sąlygoms, jeigu jų metu laimėjusiu dalyviu nustatomas fizinis asmuo, ir esant šio įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 2 punkto a papunktyje nustatyti sąlygai, taip pat laimėjusio dalyvio pasiūlymo, pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties dalims, kai nėra techninių galimybių tokiu būdu paskelbti informacijos. Tokiu atveju perkančioji organizacija turi sudaryti galimybę susipažinti su nepaskelbtomis laimėjusio dalyvio pasiūlymo, pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties dalimis.

- 2017 m. gegužės 9 d. sutartis Nr. 5-120 paskelbta tik 2018 m. balandžio 23 d., į tai atkreipus dėmesį korupcijos rizikos analizės atlikimo metu.
- 2017 m. gegužės 8 d. sutartis Nr. (14)-13MK/VPS-17-78/5-116 paskelbta tik 2018 m. balandžio 23 d., į tai atkreipus dėmesį korupcijos rizikos analizės atlikimo metu.
- 2017 m. birželio 5 d. sutartis Nr. (14)-19MK/5-168 paskelbta 2017 m. gruodžio 11 d.
- 2017 m. lapkričio 3 d. sutartis Nr. (14)-107MK/5-338 paskelbta 2018 m. balandžio 17 d.

UAB „Visagino būstas“, Visagino kultūros centras 2016 – 2017 m. paskelbė tik po 3 sudarytas sutartis.

Pastebėtina, kad UAB „Visagino būstas“ 2016 m. vykdė Gyvenamųjų namų sienų plokščių sandūrų su apšiltinimu remonto ir sienų plokščių hermetizavimo darbų pirkimą. Pirkimo vertė 41 383,75 Eur. Pirkimo sąlygų⁴⁹ 2.1 punkte nustatyta, kad pirkimo objektas skaidomas į 4 dalis pagal kiekvieną blokinių namų tipą, tiekėjas gali teikti pasiūlymą tiek visam darbų kiekiui, tiek pagal kiekvieną dalį atskirai. Tačiau skelbime apie pirkimą nurodoma, kad pirkimas į dalis neskaidomas.

II.1.9. Pirkimo objekto suskirstymas į dalis, kurių kiekvienai bus sudaroma pirkimo sutartis

Taip Ne

Jei taip, pasiūlymai turi būti teikiami: (pažymėkite tik vieną langelį):

Vienai daliai Vienai, kelioms ar visoms dalims Visoms dalims

Gautas tik vienas pasiūlymas (2016-06-10 viešųjų pirkimų komisijos protokolas Nr. 59.1-19(2)). Galima rizika, kad dėl netikslios informacijos pateikimo pirkime dalyvavo tik vienas dalyvis.

PASIŪLYMAS

Siekiant, kad būtų užtikrintas tinkamas viešųjų pirkimų informacijos viešumas, Savivaldybės administracijai, Visagino kultūros centrai, UAB „Visagino būstas“ vidaus teisės aktuose nustatyti sutarčių skelbimo ir jo kontrolės procedūras.

3.4. Pirkimų planavimas atliekamas paviršutiniškai

⁴⁹ UAB „Visagino būstas“ viešųjų pirkimų komisijos 2016-05-26 protokolas Nr. 59.1-19(1).

Viešųjų pirkimų tarnyba pabrėžia, kad pirkimų planavimas, tinkama rinkos analizė užtikrina, jog pirkimui skirtos lėšos būtų naudojamos racionaliai⁵⁰.

Visagino kultūros centro, Visagino sporto centro, UAB „Visagino būstas“ pirkimų planavimas atliekamas paviršutiniškai.

UAB „Visagino būstas“ pirkimai planuojami pernelyg abstrakčiai, plane nenumatomi visi pirkimai, planai netikslinami pasikeitus poreikiui. 2016 ir 2017 m. prekių, paslaugų ir darbų pirkimų planai⁵¹ yra beveik identiški, jiems trūksta konkretumo, planuose apibendrintai nurodomos planuojamos įsigyti prekės, paslaugos ar darbai, pavyzdžiui, numatyta įsigyti atnaujinimo darbai, stogų remontas, kanalizacijos vamzdynų klojimo darbai, dangos, išskyrus kelių dangą, darbai, kelių remonto darbai, specialieji profesiniai statybos darbai, šiluminės izoliacijos darbai, daugiabučių pastatų statybos darbai. Beveik visų pirkimų pradžia numatyta I – IV ketvirčiais, nenurodomi preliminarūs prekių, paslaugų, darbų kiekiai. 2017 m. prekių, paslaugų ir darbų pirkimų plane (2016 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. 2-207) nenumatytas Krovininio automobilio pirkimas (pirkimo Nr. 303259). Pažymėtina, kad UAB „Visagino būstas“ jau korupcijos rizikos analizės atlikimo metu, t. y. 2018 m. gegužės 3 d., CVP IS paskelbė patikslintą 2018 m. viešųjų pirkimų planą.

Visagino kultūros centro 2016, 2017 m. viešųjų pirkimų planuose⁵² nenumatomi jokie konkretūs prekių kiekiai, paslaugų ar darbų apimtys (nurodoma „pagal poreikį“, tačiau pirkimų planavimo procesas kaip tik ir yra skirtas poreikiui nustatyti), visų pirkimų pradžia numatyta I – IV ketvirčiais. Apibendrintai nurodomas planuojamų darbų pobūdis – numatyti Visagino kultūros centro patalpų smulkūs remonto darbai ir remonto darbai. 2017 m. pirkimų plane⁵³ numatyta 829 510,00 Eur mažos vertės pirkimų vertė, tačiau Viešųjų pirkimų sutarčių, pirkimų sutarčių ir vidaus sandorių ataskaitoje (Atn-3 forma) už 2017 m. pateikta mažos vertės pirkimų vertė sudaro tik 83 918,55 Eur.

Visagino sporto centro 2016, 2017 m. viešųjų pirkimų planuose⁵⁴ nenumatomi jokie konkretūs prekių kiekiai, paslaugų ar darbų apimtys (nurodoma „pagal poreikį“), beveik visų pirkimų pradžia numatyta I – IV ketvirčiais. 2017 m. pirkimų plane⁵⁵ numatyta 252 520,00 Eur mažos vertės pirkimų vertė, tačiau Viešųjų pirkimų sutarčių, pirkimų sutarčių ir vidaus sandorių ataskaitoje (Atn-3 forma) už 2017 m. pateikta mažos vertės pirkimų vertė sudaro tik 36 693,83 Eur.

PASIŪLYMAS

⁵⁰ Prieiga per internetą: <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/i-ka-atkreipti-demesi-siekiant-pirkti-racionaliai>

⁵¹ 2016-01-04 įsakymas Nr. 2-4/1 ir 2016-12-30 įsakymas Nr. 2-207.

⁵² 2016-03-15 įsakymas Nr. V-16-17-1, 2017-03-15 įsakymas Nr. V-17-22.

⁵³ 2017-03-15 įsakymas Nr. V-17-22.

⁵⁴ 2016-01-04 įsakymas Nr. ĮV-1/1, 2017-01-05 įsakymas Nr. ĮV-12.

⁵⁵ 2017-01-05 įsakymas Nr. ĮV-12.

Siekiant, kad būtų užtikrintas tinkamas viešųjų pirkimų planavimas, Visagino kultūros centrui, Visagino sporto centrui pirkimų planuose numatyti konkrečius prekių kiekius, paslaugų ar darbų apimtis; pirkimų pradžia; realias planuojamų pirkimų vertes.

3.5. Nustatomi netinkami pasiūlymų vertinimo kriterijai

Tinkamo tiekėjų pasiūlymų vertinimo kriterijų nustatymas yra būtina sąlyga siekiant racionaliai naudoti pirkimams skirtas lėšas.

Visagino sporto centras pasiūlymus vertino pagal korupcijai nepakankamai atsparų kriterijų.

Visagino sporto centras 2016 ir 2017 metais vykdė statybinių medžiagų ir panašių gaminių pirkimus (2016 m. sausio 4 d. tiekėjų apklausos pažyma Nr. AP-1(3.35), 2017 m. sausio 5 d. tiekėjų apklausos pažyma Nr. AP-1(3.35). Metinė pirkimų vertė – 2970,00 Eur. Pagal tiekėjų apklausos pažymose, tiekėjų pasiūlymuose esančią informaciją, tiekėjų pasiūlymai buvo vertinami pagal mažiausios kainos kriterijų, įvertinus tik siūlomas nuolaidas. Pažymėtina, kad pasiūlymus vertinant pagal mažiausią kainą, svarbu įvertinti siūlomas prekių kainas, pritaikant siūlomas nuolaidas. Pasiūlymus vertinant tik pagal siūlomas nuolaidas yra rizika, kad gali laimėtoju būti išrinktas ne mažiausią galutinę kainą pasiūlęs tiekėjas, nes pasiūlyta didžiausia nuolaida negarantuoja mažiausios galutinės kainos. Laimėjusiu pasiūlymu pripažinta UAB „VPI“. Be to, tiekėjai apklausti žodžiu.

PASIŪLYMAS

Siekiant, kad būtų užtikrintas racionalus pirkimams skirtų lėšų naudojimas, Visagino sporto centrui vykdant statybinių medžiagų ir kitus pirkimus, kuomet pirkimo objektą sudaro daug įvairių kategorijų, parengti pirkimo sąlygas ir tiekėjus apklausti raštu.

3.6. Neužtikrinamas nešališkas pretenzijų nagrinėjimas

Remiantis Organizavimo ir kontrolės rekomendacijų 11.6, 22 punktais, perkančiajai organizacijai rekomenduojama apibrėžti pretenzijų nagrinėjimo komisijos funkcijas ir atsakomybę. Pažymėtina, kad pretenzijų nagrinėjimą galima pavesti ir vienam asmeniui, tačiau svarbu, kad tas pats subjektas nenagrinėtų gautų pretenzijų dėl savo priimtų sprendimų.

Savivaldybės administracijoje nebuvo užtikrintas nešališkas pretenzijų nagrinėjimas, Visagino sporto centro, UAB „Visagino būstas“ vidaus teisės aktų nuostatos neužtikrina nešališko pretenzijų nagrinėjimo.

Savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamento, patvirtinto Savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. gegužės 11 d. įsakymu Nr. ĮV-511, 9.16 punktas

nustato, kad komisija nagrinėja tiekėjų pateiktas pretenzijas dėl komisijos vykdomų prekių, paslaugų ar darbų viešųjų pirkimų arba teikia informaciją ir paaiškinimus komisijai, nagrinėjančiai tiekėjų pretenzijas (jei tokia sudaryta). Savivaldybė nepateikė informacijos apie tiekėjų pretenzijas nagrinėjančią komisiją, be to, pagal pateiktą informaciją matyti, kad tiekėjų pretenzijas vykdamas „Visagino miesto naujų kapinių statybos darbų pirkimą (I) etapas“, „SMART parko Visagine įkūrimo rangos darbų su projektavimu ir projekto vykdymo priežiūra pirkimą“ nagrinėjo ta pati viešųjų pirkimų komisija, kurios sprendimai pretenzijose ir buvo skundžiami.

Visagino sporto centro mažos vertės viešųjų pirkimų organizavimo ir kontrolės tvarkos aprašo (2018 m. sausio 2 d. įsakymas Nr. IV-11/1) 36.1.5, 39.1.4 punktai nustato viešųjų pirkimų komisijos ir pirkimų organizatoriaus funkciją nagrinėti gautas tiekėjų pretenzijas.

UAB „Visagino būstas“ viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamento (2013 m. gegužės 7 d. įsakymas Nr. 2-113) 7.18 punktas nustato viešųjų pirkimų komisijos funkciją nagrinėti tiekėjų pretenzijas. Pažymėtina, kad UAB „Visagino būstas“ jau korupcijos rizikos analizės atlikimo metu paskyrė tiekėjų pretenzijas nagrinėsiantį asmenį, nustatė jo funkcijas ir atsakomybę⁵⁶.

Antikorupcinio požiūriu ydinga situacija, kai tas pats asmuo nagrinėja pretenzijas dėl savo priimtų sprendimų⁵⁷.

PASIŪLYMAS

Siekiant, kad būtų užtikrintas nešališkas pretenzijų nagrinėjimas, Savivaldybės administracijai, Visagino sporto centrui spręsti dėl korupcijos rizikai neatsparių vidaus teisės aktų nuostatų bei paskirti nešališkus pretenzijas nagrinėjančius subjektus.

3.7. Nektontroliuojama, ar pirkimų vykdytojai atitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimus

Pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 85 straipsnio 3 dalį, perkančioji organizacija turėjo užtikrinti, kad supaprastintus pirkimus atliekantys asmenys būtų nepriekaištingos reputacijos. Viešųjų pirkimų įstatymo⁵⁸ 2 straipsnio 16 dalyje buvo nustatyta, kad nepriekaištingos reputacijos asmenimis nelaikomi asmenys, kurie įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu yra pripažinti padarę korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką.

Savivaldybės administracija nesiėmė pakankamų priemonių įvertinti pirkimų organizatoriaus reputaciją.

⁵⁶ 2018 m. gegužės 8 d. įsakymas Nr. 2-97.

⁵⁷ Organizavimo ir vidaus kontrolės rekomendacijų 22 p. rekomenduojama atskirti pirkimų vykdymo ir pretenzijų nagrinėjimo funkcijas: „Pretenzijų nagrinėjimo komisija apie gautą nagrinėti pretenziją privalo nedelsdama informuoti Viešojo pirkimo komisiją ar pirkimų organizatorių, priklausomai nuo to, kas vykdo pirkimo procedūras, ir prevencinę kontrolę atliekantį asmenį“.

⁵⁸ Nuo 2016-01-01 iki 2017-07-01 galiojusi redakcija.

Savivaldybės administracijos darbuotoja L. L. 2008 m. spalio 10 d. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. ĮV-706 paskirta pirkimų organizatore. Panevėžio miesto apylinkės teismas 2016 m. sausio 27 d. nuosprendžiu baudžiamojoje byloje Nr. 1-84-218/2016 pripažino, kad L. L. padarė nusikalstamą veiką, numatytą Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 225 straipsnio 1 dalyje. Įsiteisėjus 2016 m. sausio 27 d. teismo nuosprendžiui, Savivaldybės administracija nepanaikino įsakymo dėl minėtos vyriausiosios specialistės paskyrimo pirkimų organizatore, dėl to šis asmuo, nesilaikant Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų, nuo 2016 m. gegužės 10 d. iki 2016 m. gruodžio 8 d. atliko pirkimų, kurių vertė net 76 681,10 Eur. Pirkimo pažymas patvirtino Savivaldybės administracijos direktorius.

Ši situacija galimai susidarė dėl teisinio reguliavimo spragų, tačiau Savivaldybės administracijos atstovai susitikimo metu pripažino, kad jiems buvo žinoma apie vykstantį teisminį procesą, juo labiau, kad L. L. buvo kaltinama dėl nusikalstamų veikų, padarytų einant pareigas Savivaldybės administracijoje.

Atsižvelgiant į nustatytus dalykus ir vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 7 punktu, 2 dalimi, STT priėmė sprendimą atlikti viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų antikorupcinį vertinimą, atkreipiant dėmesį į nepriekaištingos reputacijos reikalavimus reglamentuojančių teisės aktų galimas spragas (išsamiau žr. dalyje 6.1. „Dėl nepriekaištingos reputacijos reikalavimų viešųjų pirkimų vykdytojams“).

PASIŪLYMAS

Siekiant, kad pirkimų vykdytojai būtų tik nepriekaištingos reputacijos asmenys, Savivaldybės administracijai vertinti informaciją apie teisinius procesus, kuriuose dalyvauja Savivaldybės administracijos, pavaldžių įstaigų ir įmonių darbuotojai.

Pažymėtina, kad Korupcijos prevencijos įstatymo 9 straipsnis numato galimybę gauti informaciją ir apie valstybės ar savivaldybės įstaigoje, įmonėje einantį pareigas asmenį, siekiant įvertinti asmens patikimumą ir mažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę.

3.8. Nevertinama skiriamų ekspertų reputacija

Viešųjų pirkimų įstatymas nenustato nepriekaištingos reputacijos reikalavimų viešųjų pirkimų ekspertams. Tačiau pažymėtina, kad ekspertas taip pat dalyvauja viešųjų pirkimų procedūrose, sprendžia dėl pasiūlymų atitikties pirkimo sąlygoms, nors eksperto išvados ir nėra privalomos viešųjų pirkimų komisijai ar pirkimų organizatoriui. Siekiant kurti korupcijos rizikai atsparią aplinką, atsižvelgiant į eksperto atliekamų funkcijų pobūdį ir svarbą viešųjų pirkimų procesuose, svarbu įvertinti ir ketinamo skirti eksperto reputaciją korupcijos rizikos požiūriu.

Siekiant, kad ekspertinis vertinimas būtų atliekamas nešališkai ir objektyviai, tikslinga nustatyti, kad ekspertui (-ams) nebūtų žinoma, kurio konkrečiai ūkio subjekto pasiūlymas yra

vertinamas. Tais atvejais, kai atliekant ekspertinį vertinimą yra žinomas ūkio subjektas, kurio pasiūlymas vertinamas, yra galimybė, kad „suinteresuotas“ vertinimą atliekantis asmuo „reikiamą“ pasiūlymą įvertins geriau.

Savivaldybės administracija neįvertino skiriamo eksperto reputacijos, neužtikrino vertinamų pasiūlymų tiekėjų konfidencialumo.

Savivaldybės administracijos direktorius 2017 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. IV-E-192 paskyrė Vietinio ūkio valdymo ir statybos skyriaus vyriausiąją specialistę (sąmatininę) L. L., teismo nuosprendžiu pripažintą padariusią korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką (plačiau žr. dalyje 3.7. „Nekontroliuojama, ar pirkimų vykdytojai atitinka nepriekaištingos reputacijos reikalavimams“), supaprastinto atviro konkurso „Visagino miesto naujų kapinių statybos darbų pirkimas (I) etapas“ eksperte, pavedė jai įvertinti tiekėjų pateiktus dokumentus dėl neįprastai mažų pasiūlytų kainų pagrindimo bei pateikti išvadas dėl jų tinkamumo. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 16 straipsnio 2 dalimi, viešųjų pirkimų komisiją sudaranti organizacija turi teisę kviestis ekspertus – dalyko žinovus konsultuoti klausimu, kuriam reikia specialių žinių, ar jį įvertinti. Ekspertė 2017 m. kovo 9 d. pateikė išvadą Nr. (4.29)-1-1113 dėl pasiūlytų mažų kainų pagrindimo, kurioje įvardino konkrečių tiekėjų pasiūlymus ir jų ekspertinį vertinimą. Pažymėtina, kad Savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimas dėl eksperto paskyrimo nepažeidžia galiojančių teisės aktų reikalavimų, tačiau yra korupcijos rizika paskirti asmenį ekspertu, kuris įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu yra pripažintas kaltu dėl korupcinio pobūdžio nusikaltimo viešųjų pirkimų srityje.

PASIŪLYMAS

Siekiant, kad būtų atliekamas objektyvus ir nešališkas ekspertinis vertinimas viešųjų pirkimų metu, Savivaldybės administracijai įvertinti ketinamų skirti ekspertais asmenų reputaciją, esant galimybei, pasiūlymų ekspertinius vertinimus organizuoti taip, kad tai atliekantiems asmenims nebūtų žinoma, kurio konkrečiai ūkio subjekto pasiūlymas yra vertinamas.

4. KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI ATRANKOS IR PASKYRIMO Į DARBĄ (VALSTYBĖS TARNYBA) SRITYJE

4.1. Dėl valstybės tarnautojo priėmimo tarnybinio kaitumo būdu viešumo ir skaidrumo

Savivaldybės administracijos direktorius 2017 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. IV-E-886 „Dėl pareigybės įsteigimo, pareigybės aprašymo ir pareigybių sąrašo patvirtinimo“ Savivaldybės administracijoje nuo 2017 m. rugsėjo 15 d. įsteigė A lygio 11 kategorijos karjeros valstybės

tarnautojo vyriausiojo specialisto (tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatoriaus) pareigybę. Savivaldybės administracija, nusprendusi į naujai įsteigtas pareigas iš kitos įstaigos perkelti valstybės tarnautoją tarnybinio kaitumo būdu, apie tai viešai neskelbė.

Vadovaujantis Valstybės tarnautojo perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu į kitas valstybės tarnautojo pareigas taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2007 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. 1114, 3 punktu, informaciją apie laisvas karjeros valstybės tarnautojo pareigas, į kurias tarnybinio kaitumo būdu siekiama perkelti valstybės tarnautoją, valstybės tarnautoją į pareigas priimančias asmuo gali skelbti Valstybės tarnybos valdymo informacinėje sistemoje (toliau vadinama – VATIS) VATIS nuostatų, patvirtintų Valstybės tarnybos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2007 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 27V-8 nustatyta tvarka arba kitais įstatymams neprieštaraujančiais būdais. Nurodytame teisės akte nėra pareigos skelbti apie laisvas karjeros valstybės tarnautojo pareigas, į kurias tarnybinio kaitumo būdu siekiama perkelti valstybės tarnautoją, tačiau manytina, kad valstybės tarnautojo perkėlimas apie tai neskelbiant yra nepakankamai atsparus korupcijai būdas, neužtikrinantis viešumo ir skaidrumo principų. Vadovaujantis VATIS nuostatų 19.1.14.1. punktu, valstybės tarnautojų tarnybinio kaitumo modulyje gali būti paskelbiama informacija apie laisvas karjeros valstybės tarnautojo pareigas, į kurias tarnybinio kaitumo būdu siekiama perkelti valstybės tarnautoją, nustatyta gautų prašymų peržiūros galimybė, atsakymo valstybės tarnautojui formavimas ir siuntimas.

Atsižvelgiant į nustatytus dalykus ir vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 7 punktu, 2 dalimi, STT priėmė sprendimą atlikti Valstybės tarnautojo perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu į kitas valstybės tarnautojo pareigas taisyklių antikorupcinį vertinimą (išsamiau žr. dalyje 6.2. „Dėl valstybės tarnautojų perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu“).

4.2. Neviešinama informacija apie darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, priėmimą

Siekiant kurti korupcijai atsparią aplinką viešajame sektoriuje svarbu, ar darbuotojų atranka vykdoma viešai ir skaidriai, ar atrankos kriterijai yra pagrįsti asmens kompetencija ir kvalifikacija. Viena iš darbuotojų atrankos viešumą užtikrinančių priemonių įtvirtinta Užimtumo rėmimo įstatyme⁵⁹, pagal kurį ieškantys darbuotojų darbdaviai turi informuoti teritorines darbo biržas apie laisvas darbo vietas, darbo funkcijas ir darbo pobūdį, darbo apmokėjimo ir kitas sąlygas bei pretendentams įsidarbinti keliamus kvalifikacinius reikalavimus Vyriausybės ar jos įgaliotos

⁵⁹ Užimtumo rėmimo įstatymo 14 str. (2009-07-14 įstatymo Nr. XI-334 redakcija), 26 str. (2016-06-21 įstatymo Nr. XII-2470 redakcija).

institucijos nustatyta tvarka⁶⁰, o teritorinės darbo biržos registruoja laisvas darbo vietas ir skelbia jas viešai. Darbuotojų atrankos viešumas gali būti užtikrinamas ir kitomis priemonėmis, derinant su teisės aktuose įtvirtintais imperatyviais reikalavimais, pavyzdžiui, apie atrankas galima skelbti įstaigų, įmonių, savivaldybės interneto svetainėse, specializuotose darbuotojų paieškos interneto svetainėse, žiniasklaidoje ir pan.

Visagino kultūros centras, Visagino sporto centras, UAB „Visagino būstas“ neužtikrino darbuotojų priėmimo į darbą procedūrų viešumo ir skaidrumo.

Visagino kultūros centras pateikė informaciją⁶¹ apie atranką į pareigybes, įtrauktas į konkursinių pareigybių sąrašą. Nurodė, kad, ieškant darbuotojų, jei darbuotojas atitinka nustatytus reikalavimus, sudaroma darbo sutartis. Tačiau informacija apie priėmimą į Visagino kultūros centro projekto vadovo⁶², Visagino kultūros centro projekto statybos darbų techninio prižiūrėtojo⁶³ pareigas nebuvo pateikta darbo biržai ir skelbta viešai.

Visagino sporto centras pateikė informaciją⁶⁴, kad 2016 – 2017 m. atliekant reikalingų darbuotojų paieškas buvo kreiptasi į darbo biržos vadovą ir susitarta, kad bus siunčiami darbo biržoje užsiregistravę žmonės ir įdarbinami, jei atitiks keliamus reikalavimus. Tačiau informacija apie priėmimą į pagalbinio darbininko (nuo 2017 m. balandžio 3 d.) bei kiemsargio – dailidės (nuo 2016 m. rugsėjo 8 d.) pareigas oficialiai nebuvo pateikta darbo biržai ir skelbta viešai.

UAB „Visagino būstas“ pateikė informaciją⁶⁵ ir nurodė, kad darbuotojai priimami į darbą vadovaujantis UAB „Visagino būstas“ darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, priėmimo į darbą atrankos būdu tvarkos aprašu⁶⁶ bei Pareigybių, į kurias darbuotojai priimami konkurso tvarka, sąrašu⁶⁷.

UAB „Visagino būstas“ darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, priėmimo į darbą atrankos būdu tvarkos aprašo 2 punkte nustatyta, kad atranka laisvai darbo vietai užimti nėra privaloma, atranka gali būti organizuojama bendrovės direktoriaus sprendimu. Ši nuostata yra neatspari korupcijos rizikai, nes bendrovės direktoriui paliekama teisė nuspėsti, ar organizuoti atranką į laisvą darbo vietą aprašo nustatyta tvarka (apie tai viešai skelbiant, atrankos metu tikrinant pretendentų profesines, praktinio darbo žinias, įgūdžius, asmenines ir dalykines savybes), ar priimti į darbą asmenį neužtikrinant tvarkos apraše reglamentuojamų viešumo ir skaidrumo principų. Pareigybių, į kurias darbuotojai priimami konkurso tvarka, sąraše numatytos tik 2 pareigybės

⁶⁰ Darbo rinkos stebėsenos sąlygų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009-08-04 įsakymu Nr. A1-473.

⁶¹ 2018-01-22 raštas Nr. S-21.

⁶² 2017-08-11 darbo sutartis Nr. DS-340.

⁶³ 2017-10-13 darbo sutartis Nr. DS-344.

⁶⁴ 2018-01-22 raštas Nr. SD-46(1.8).

⁶⁵ 2018-01-22 raštas Nr. 4-34.

⁶⁶ 2011-12-30 įsakymas Nr. 2-199.

⁶⁷ UAB „Visagino būstas“ valdybos 2016-06-13 protokolas Nr. 01-06.

(viešųjų pirkimų specialisto ir vyriausiojo buhalterio), be to, nėra reglamentuota pati konkursų tvarka.

UAB „Visagino būstas“ nevykdė atrankos į UAB „Visagino būstas“ projekto vadovo pareigas⁶⁸, vadovaujantis UAB „Visagino būstas“ darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, priėmimo į darbą atrankos būdu tvarkos aprašu, informacija apie šias pareigas taip pat nebuvo pateikta darbo biržai ir skelbta viešai.

Pažymėtina, kad UAB „Visagino būstas“ pateikė informaciją apie projekto vadovo bei Atliekų tvarkymo ir transporto skyriaus vadovo atrankas, pradėtas vykdyti korupcijos rizikos analizės atlikimo metu. Kandidatams nustatyti kvalifikaciniai reikalavimai, apie atrankas 2018 m. balandžio 27 ir 30 dienomis viešai paskelbta Lietuvos darbo biržos bei UAB „Visagino būstas“ internetinėse svetainėse.

PASIŪLYMAI

Siekiant veiklos viešumo, procedūrų skaidrumo:

1. Visagino kultūros centrui, Visagino sporto centrui užtikrinti: darbuotojų priėmimo į darbą procedūrų viešumą, siekiant, kad informacija apie laisvas pareigas būtų pateikiama teritorinei darbo biržai teisės aktų nustatyta tvarka, skelbiama viešai įstaigos, Savivaldybės interneto tinklapyje ir kitais būdais; skaidrumą – kad būtų nustatomi aiškūs kvalifikaciniai reikalavimai pretendams, kriterijai ir sąlygos dėl tinkamiausio pretendento išrinkimo⁶⁹.

2. UAB „Visagino būstas“ spręsti dėl UAB „Visagino būstas“ darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, priėmimo į darbą atrankos būdu tvarkos aprašo 2 punkto, Pareigybių, į kurias darbuotojai priimami konkurso tvarka, sąrašo bei konkursų tvarkos reglamentavimo.

5. KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI DARBO VIDAUS KONTROLĖS UŽTIKRINIMO SRITYJE

5.1. Nevyriausybiųjų organizacijų projektų rėmimo konkurso komisijos darbo organizavimas neužtikrina priimamų sprendimų skaidrumo

Vadovaujantis Visagino savivaldybės nevyriausybiųjų organizacijų projektų rėmimo konkurso nuostatu, patvirtintu Savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. liepos 9 d. Nr. IV-

⁶⁸ 2017-04-25 darbo sutartis Nr. S-3906.

⁶⁹ Įgyvendinant šią rekomendaciją siūlome atsižvelgti į 2016-10-03 antikorupcinio vertinimo išvadą Nr. 4-01-7344 „Dėl Darbo kodekso 41 straipsnio 3 dalies ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių darbuotojų priėmimą į pareigas viešajame sektoriuje“, prieiga per internetą: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/6bb20de0893211e6a0f68fd135e6f40c?positionInSearchResults=6&searchModelUID=e3b202bb-bcbe-4b58-bc61-244200326f23>

760, 23 punktu, projektai vertinami komisijos posėdžiuose, kurie vyksta Visagino savivaldybės nevyriausybinių organizacijų projektų rėmimo konkurso komisijos darbo reglamente nustatyta tvarka.

Nevyriausybinių organizacijų projektų rėmimo konkurso komisijos, religinių bendruomenių ir bendrijų projektų finansavimo konkurso komisijos darbas organizuojamas korupcijai nepakankamai atspariu būdu.

2016 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. IV-624 (2016 m. liepos 19 d. įsakymo Nr. IV-803 redakcija) Savivaldybės administracijos direktorius patvirtino 2016 m. Visagino savivaldybės nevyriausybinių organizacijų projektų rėmimo konkurso projektų, finansuojamų iš Visagino savivaldybės biudžeto, ir jų įgyvendinimui skiriamų asignavimų sąrašą. 5000 Eur skirti 13 projektų vykdytojams, atsižvelgiant į nevyriausybinių organizacijų projektų rėmimo konkurso komisijos pasiūlymus. Vadovaujantis Visagino savivaldybės nevyriausybinių organizacijų projektų rėmimo konkurso komisijos darbo reglamento, patvirtinto Savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. IV-772, 13.2 punktu, kiekvieną projektą įvertino 3 komisijos nariai. Pažymėtina, kad komisija buvo sudaryta iš 7 narių (2016 m. balandžio 13 d. įsakymas Nr. IV-371). 2016 m. gegužės 10 ir 12 d. posėdžiuose dalyvavo 6 komisijos nariai, kiekvieną projektą įvertino 3 komisijos nariai, kuriuos parinko komisijos pirmininkas. Pažymėtina, kad antikorupciniu požiūriu ydinga situacija, kai komisijos nariai priima sprendimą dėl projektų finansavimo remdamiesi kitų komisijos pirmininko parinktų narių vertinimais. Analogiška nuostata įtvirtinta ir 2017 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. IV-E-473 patvirtintame Visagino savivaldybės nevyriausybinių organizacijų projektų rėmimo konkurso komisijos darbo reglamento 14.2 punkte.

Nors komisijos pirmininkas E. G. nusišalino nuo Visagino buruotojų klubo, kurio prezidentas yra, pateikto projekto vertinimo, tačiau pats paskyrė 3 šio projekto vertintojus (2016 m. gegužės 30 d. posėdžio protokolas Nr. 93). Pažymėtina ir tai, kad nors komisijos pirmininkas nusišalino nuo Visagino buruotojų klubo, kurio prezidentas yra, pateikto projekto vertinimo, komisijos pirmininko pavaduotojas nusišalino nuo Visagino trečiojo amžiaus universiteto, kurio direktorius yra, pateikto projekto paraiškos vertinimo, tačiau 2016 m. gegužės 12 d. posėdžio metu balsavo dėl viso tinkamų finansuoti ir nefinansuojamų projektų sąrašo (iš 2016 m. gegužės 30 d. protokolo Nr. 94 matyti, kad finansavimui visiems projektams pritarta bendru sutarimu). Todėl darytina išvada, kad komisijos pirmininkas ir jo pavaduotojas, nors ir nusišalino ir nevertino savo atstovaujамų organizacijų projektų, tačiau priimant sprendimą dėl pritarimo siūlomų finansuoti projektų sąrašui, jam pritarė bendru sutarimu, t. y. balsavo ir dėl savo atstovaujамų organizacijų pateiktų projektų.

Analogiškos nuostatos įtvirtintos ir Visagino savivaldybės religinių bendruomenių ir bendrijų 2016-2022 metų projektų finansavimo tvarkos aprašo (2016 m. liepos 26 d. įsakymas Nr. IV-830) 25.2 punkte.

Pažymėtina, kad verslo ir bendruomenių projektus vertina visi komisijų nariai.⁷⁰

PASIŪLYMAS

Siekiant, kad būtų priimami nešališki sprendimai dėl projektų finansavimo, Savivaldybės administracijai spręsti dėl 2017 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. IV-E-473 patvirtinto Visagino savivaldybės nevyriausybinių organizacijų projektų rėmimo konkurso komisijos darbo reglamento ir 2016 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. IV-830 patvirtinto Visagino savivaldybės religinių bendruomenių ir bendrijų 2016-2022 metų projektų finansavimo tvarkos aprašo nuostatų pakeitimo, siekiant minėtuose teisės nustatyti, kad pateiktus projektus vertintų visi komisijos nariai, apibrėžti aiškią balsavimo tvarką, pagal kurią būtų balsuojama dėl kiekvieno projekto atskirai, tuo užtikrinant, kad komisijos narys galėtų visiškai nusišalinti nuo savo projektų vertinimo ir sprendimų dėl finansavimo priėmimo.

5.2. Nevaldomi interesų konfliktai

Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 4 punktai įpareigoja valstybinėje tarnyboje dirbančius asmenis nešališkai, sąžiningai ir tinkamai atlikti tarnybines pareigas, teisės aktų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad nekiltų abejonių, jog toks konfliktas yra, priimant sprendimus vadovautis įstatymais ir visų asmenų lygybės principu. Asmuo negali sudaryti net tokio konflikto buvimo regimybės, nes visos abejonės dėl jo elgesio kenkia viešajam interesui, kuris turi dominuoti privačių interesų atžvilgiu.

Interesų konfliktų valdymui visose įstaigų veiklos srityse yra aktuali Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 4 straipsnio 1 dalis, kuri nustato valstybinėje tarnyboje dirbančių asmenų⁷¹ pareigą deklaruoti privačius interesus šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka pateikiant privačių interesų deklaraciją. Šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalis nustato asmenų kategorijas, kurių deklaracijų duomenys yra vieši ir Vyriausiosios tarnybinės etikos

⁷⁰ Specialiųjų tyrimų tarnyba 2018 m. atliko Savivaldybės teisės aktų, reglamentuojančių finansavimą bendruomeninei veiklai stiprinti, finansinės paramos Visagino savivaldybės smulkiąjam ir vidutiniam verslui teikimą, antikorupecinį vertinimą, pateikė pastabų ir pasiūlymų teisinio reglamentavimo tobulinimui. Plačiau žr. dalyje 2. „Korupcijos rizikų vertinimas“).

⁷¹ Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 2 str. 1 d, 4 str. 1 d.

komisijos nustatyta tvarka skelbiami Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos interneto svetainėje. Deklaracijų pateikimas ir kontrolė, duomenų viešumas yra prevencinė priemonė elgtis skaidriai, nesukelti jokių abejonių dėl veiklos nešališkumo, tuo rodant pavyzdį visiems darbuotojams, taip pat sudaro sąlygas visiems suinteresuotiems asmenims susipažinti su deklaracijų duomenimis bei kontroliuoti, ar priimami sprendimai viešųjų pirkimų bei kitose srityse nebuvo šališki.

Pažymėtina, kad nuo 2018 m. sausio 1 d. įsigalioję Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo pakeitimai⁷² nustato pareigą deklaruoti privačius interesus ir viešojo pirkimo komisijos nariams, asmenims, perkančiosios organizacijos vadovo paskirtiems atlikti supaprastintus pirkimus, ir viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujantiems ekspertams. Atsižvelgiant į tai, pakeista ir nešališkumo deklaracijos tipinė forma⁷³.

Savivaldybės administracijos, Visagino kultūros centro, Visagino sporto centro vadovai nepakankamai kontroliuoja, kaip jiems pavaldūs asmenys vykdo Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą.

Valstybės ar savivaldybių institucijų, įstaigų vadovai kontroliuoja, kaip asmenys, kuriems taikomos Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatos, jį vykdo⁷⁴, turi teisę tikrinti darbuotojų privačių interesų deklaracijose pateiktus duomenis, teikti rekomendacijas dėl įstatymo nuostatų vykdymo. Be to, įstatymo vykdymo kontrolę užtikrinantis asmenys turėtų prižiūrėti, ar asmenys laiku ir tinkamai pateikia privačių interesų deklaracijas, rengti asmenims rašytines išankstines rekomendacijas dėl priemonių, kurių asmuo turi imtis, kad savo tarnybinę veiklą suderintų su įstatymo nuostatomis, konsultuoti deklaruojančius asmenis privačių interesų deklaravimo klausimais.

Vadovaujantis Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatomis, vidaus teisės aktais, privačius interesus privalo deklaruoti Savivaldybės tarybos nariai, Savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. lapkričio 15 d. įsakyme Nr. ĮV-1226 nurodyti asmenys⁷⁵, Visagino kultūros centro, Visagino sporto centro, UAB „Visagino būstas“ vadovai, pavaduotojai ir kiti asmenys, turintys viešojo administravimo įgaliojimus⁷⁶.

Savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus projektų koordinatore (vyriausioji specialistė) I. M. (Savivaldybės administracijoje dirba nuo 2007 m. gegužės 8 d.) nedeklaravo, kad nuo 2017 m. balandžio 26 d. dirba UAB „Visagino būstas“, nuo

⁷² 2017-05-11 įstatymo Nr. XIII-366 redakcija.

⁷³ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-10-12 įsakymas Nr. 1S-146.

⁷⁴ 22 str. 1 d. 2 p.

⁷⁵ Privačius interesus deklaruoja direktorius, pavaduotojas, valstybės tarnautojai, Transporto ir ūkio skyriaus vedėjas, Strateginio planavimo ir investicijų valdymo skyriaus projektų koordinatoriai, Vietinio ūkio valdymo ir statybos skyriaus inžinieriai, savivaldybės administracijos darbuotojai, atsakingi už viešuosius pirkimus.

⁷⁶ Viešojo administravimo įgaliojimai - veikla, kuria užtikrinamas viešojo administravimo subjekto savarankiškas funkcionavimas (struktūros tvarkymas, dokumentų, personalo, turimų materialinių ir finansinių išteklių valdymas), kad jis galėtų atlikti viešąjį administravimą (Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 2 str. 3 d., Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2017-06-14 sprendimas Nr. KS-68).

2017 m. rugpjūčio 14 d. – Visagino kultūros centre, nuo 2017 m. birželio 28 d. – UAB „Masyst“. Šią informaciją 2018 m. kovo 13 d. raštu Nr. 4-01-1902 pateikėme Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai, kuri 2018 m. kovo 30 d. raštu Nr. S-1255 informavo, kad pavedė Savivaldybės administracijos direktoriui atlikti tyrimą dėl I. M. veiksmų atitikties įstatymo nuostatomis, įpareigojančioms nustatyta tvarka ir terminais deklaruoti privačius interesus.

Savivaldybės administracijos Vietinio ūkio valdymo ir statybos skyriaus inžinierius statybai (vyriausiasis specialistas) M. M. (Savivaldybės administracijoje dirba nuo 2007 m. balandžio 3 d.) nedeklaravo, kad jis taip pat dirbo sodininkų bendrijoje „Pavasaris“ (2017-07-01-2017-09-29; 2017-04-03-2017-06-30; 2016-05-02-2016-10-31), nuo 2017 m. spalio 16 d. – Visagino kultūros centre, nuo 2016 m. rugsėjo 19 d. – DGNSB „Sedulinos žiedas“.

Visagino kultūros centro raštinės administratorė Ž. K. deklaravo, kad nuo 2014 m. lapkričio 26 d. dirba J.Romanovič IĮ (2015 m. lapkričio 2 d. deklaracija), tačiau nenusišalino nuo sprendimų priėmimo inicijuojant ir organizuojant viešuosius pirkimus iš J.Romanovič IĮ (išsamiau žr. dalyje 3.1 „Neužtikrinama efektyvi konkurencija siekiant didesnio tiekėjų skaičiaus dalyvavimo pirkimų procedūrose“). Visagino kultūros centro direktorė, pavesdama Ž. K. atlikti pirkimus, tvirtindama jos parengtas pirkimo paraiškas, tiekėjų apklausos pažymas nevykdė Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje 22 straipsnio 1 dalies 2 punkte jai pavestos įstatymo kontrolės.

Visagino sporto centro direktoriaus pavaduotoja ugdymui A. K. privačių interesų deklaracijoje nenurodė, kad jos dukra E. K. A. nuo 2013 m. rugsėjo 4 d. dirba Visagino sporto centre. Pažymėtina, kad pagal pateiktą trenerio pareigybės aprašymą Nr. 8⁷⁷ trenerė E. K. A. yra pavaldi Sporto centro direktoriui ir jo pavaduotojams ugdymui (3 punktas). Vadovaujantis Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 3 straipsnio 2 dalimi, asmenys, dirbantys valstybinėje tarnyboje, privalo deklaruoti privačius interesus, 6 straipsnio 1 dalies 7 punktas deklaracijoje įpareigoja nurodyti artimus asmenis ar kitus jam žinomus asmenis arba duomenis, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas. Šią informaciją 2018 m. kovo 13 d. raštu Nr. 4-01-1902 pateikėme Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai, kuri 2018 m. kovo 30 d. raštu Nr. S-1255 informavo, kad pavedė Visagino sporto centro direktoriui atlikti tyrimą dėl A. K. veiksmų atitikties įstatymo nuostatomis, įpareigojančioms nustatyta tvarka ir terminais deklaruoti privačius interesus.

PASIŪLYMAI

Siekiant, kad Savivaldybėje, jos įstaigose būtų užtikrinamas interesų konfliktų atskleidimas, siekiant juos valdyti:

⁷⁷ Patvirtintas 2017-02-01 įsakymu Nr. IV-21/2.

1. Savivaldybės administracijos direktoriui, Visagino kultūros centro, Visagino sporto centro vadovams imtis priemonių užtikrinti veiksmingą privačių interesų deklaravimo priežiūrą, sukuriant su tuo susijusius mechanizmus.
2. Savivaldybės administracijos direktoriui įvertinti Vietinio ūkio valdymo ir statybos skyriaus inžinierius statybai (vyriausiojo specialisto) M. M. veiksmų atitiktį įstatymo nuostatomis, įpareigojančioms nustatyta tvarka ir terminais deklaruoti privačius interesus.
3. Visagino sporto centro direktoriui spręsti dėl direktoriaus pavaduotojo ugdymui tiesioginio pavaldumo dukrai.

5.3. Viešojo administravimo funkcijas atliekančių asmenų pareigybės nepriskiriamos valstybės tarnautojų pareigybėms

Valstybės tarnybos įstatymas nustato valstybės tarnautojų pareigybių kriterijus, valstybės tarnautojų pareigas, atsakomybę, sąlygas dėl galimybės dirbti kitą darbą ir kt.

Savivaldybės administracijoje viešojo administravimo funkcijas atlieka ne valstybės tarnautojai.

Valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 1 dalis nustato, kad valstybės tarnyba – teisiųjų santykių, atsirandančių įgijus valstybės tarnautojo statusą, jam pasikeitus ar jį praradus, taip pat atsirandančių dėl valstybės tarnautojo viešojo administravimo veiklos valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje įgyvendinant tam tikros valstybės valdymo srities politiką ar užtikrinant jos įgyvendinimo koordinavimą, koordinuojant tam tikros valstybės valdymo srities įstaigų veiklą, valdant, paskirstant finansinius išteklius ir kontroliuojant jų panaudojimą, atliekant auditą, priimant ir įgyvendinant teisės aktus, valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų sprendimus viešojo administravimo srityje, rengiant ar koordinuojant teisės aktų, sutarčių ar programų projektus ir teikiant dėl jų išvadas, valdant personalą arba turint viešojo administravimo įgaliojimus nepavaldžių asmenų atžvilgiu, visuma. Atsižvelgiant į tai, Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus projektų koordinatoriai (vyriausieji specialistai) atlieka viešojo administravimo funkcijas veiklos planavimo, finansinių ir materialinių išteklių valdymo ir kontrolės veiklos srityse⁷⁸ (valdo ir vykdo (prižiūri įgyvendinimą) Savivaldybės investicinius projektus, finansuojamus Europos Sąjungos ir valstybės lėšomis). Todėl svarstyтина, ar pagal pavestas funkcijas šios pareigybės neturėtų būti priskirtos valstybės tarnautojų pareigybei. Pažymėtina, kad į problemas, jog savivaldybių administracijos darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, pavedamos viešojo administravimo funkcijos, kitų

⁷⁸ Strateginio planavimo ir investicijų valdymo skyriaus projektų koordinatoriaus (vyriausiojo specialisto) pareigybės aprašymo, patvirtinto Savivaldybės administracijos direktoriaus 2013-11-29 įsakymu Nr. IP-427, 3 p.

savivaldybių dėmesį yra atkreipęs Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovas Panevėžio apskrityje⁷⁹.

Be to, Savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus projektų koordinatoriai (vyriausieji specialistai) rengia Savivaldybės teisės aktų projektus, tačiau ši funkcija pareigybės aprašyme nenumatyta. Tai yra svarbi viešojo administravimo funkcija, todėl ji turėtų būti įtvirtinta ir pareigybės aprašyme. Pavyzdžiui, projektų koordinatore (vyriausioji specialistė) I. M. tiesiogiai rengė Savivaldybės tarybos sprendimų projektus dėl pritarimo UAB „Visagino būstas“ ir Visagino kultūros centro projektams⁸⁰.

Vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymo 16 (1) straipsniu, valstybės tarnautojui leidžiama dirbti įmonėse, įstaigose, organizacijose, nepaisant jų nuosavybės formos, teisinės formos, rūšies bei veiklos pobūdžio, ir gauti už šį darbą darbo užmokestį ar atlyginimą (toliau – dirbti kitą darbą), jeigu tai nesukelia viešųjų ir privačių interesų konflikto valstybės tarnyboje, nesudaro prielaidų valstybės tarnybą panaudoti asmeniniais interesais, nediskredituoja valstybės tarnybos autoriteto, nekliudo asmeniui, einančiam pareigas valstybės tarnyboje, tinkamai atlikti jo pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, taip pat kai tai nėra darbas tose įmonėse, įstaigose, organizacijose, kurių atžvilgiu valstybės tarnautojas turi valdingus įgaliojimus arba kontroliuoja, prižiūri jų veiklą arba priima kokius nors kitus sprendimus dėl tos įmonės, įstaigos ar organizacijos, ir kai nėra kitų aplinkybių, dėl kurių valstybės tarnautojai negali dirbti kito darbo ir gauti atlyginimo. Sprendimą dėl leidimo valstybės tarnautojui dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį priima valstybės tarnautoją į pareigas priėmęs asmuo valstybės tarnautojo prašymu vadovaujantis Vyriausybės 2006 liepos 24 d. nutarimu Nr. 741 patvirtintomis Valstybės tarnautojų prašymų leisti dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį nagrinėjimo, sprendimų priėmimo ir atšaukimo taisyklėmis.

Viešojo administravimo funkcijas atliekančių asmenų pareigybių nepriskyrus valstybės tarnautojo pareigybėms, kyla interesų konfliktų rizika, nes nėra taikomos Valstybės tarnybos įstatymo nuostatos dėl nepriekaištingos reputacijos, papildomo darbo, t. y. nevertinama ar asmuo atitinka Valstybės tarnybos įstatyme nustatytus nepriekaištingos reputacijos reikalavimus, ar papildomas darbas nesukelia viešųjų ir privačių interesų konflikto, ar papildomo darbo pradžios ir pabaigos laikas nesutampa su valstybės tarnautojai nustatyto darbo laiko režimu.⁸¹

PASIŪLYMAS

Siekiant užtikrinti Valstybės tarnybos įstatymo nuostatų įgyvendinimą, valdyti interesų konfliktų rizikas, Savivaldybės administracijai įvertinti visas pagal darbo sutartis dirbančių asmenų

⁷⁹Prieiga per internetą:

[https://vatpanevezys.lrv.lt/uploads/vatpanevezys/documents/files/Del%20pareigybiu%20aprasymu%20\(Panevezys%2C%20direktoriui\).docx](https://vatpanevezys.lrv.lt/uploads/vatpanevezys/documents/files/Del%20pareigybiu%20aprasymu%20(Panevezys%2C%20direktoriui).docx)

⁸⁰ 2016-04-13 Savivaldybės tarybos sprendimo projektas Nr. TSP-98 ir 2016-07-27 Nr. TSP-166.

⁸¹ Valstybės tarnautojų prašymų leisti dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį nagrinėjimo, sprendimų priėmimo ir atšaukimo taisyklės 2006 m. liepos 24 d. Nr. 741

funkcijas ir spręsti, ar šios pareigybės, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, nepriskirtinos valstybės tarnautojų kategorijai.

6. DĖL TEISĖS AKTŲ ANTIKORUPCINIO VERTINIMO

Korupcijos rizikos analizės atlikimo metu nustatėme, kad viešųjų pirkimų vykdytojų nepriekaištingos reputacijos, valstybės tarnautojų perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu teisinis reguliavimas galimai turi spragų, sudarančių sąlygas pasireikšti korupcijos rizikai.

Vadovaujantis Korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsniu, galiojančių teisės aktų, kuriais reguliuojami visuomeniniai santykiai, susiję su prekių ar paslaugų viešaisiais pirkimais, asmenų priėmimu į valstybės tarnautojo pareigas, antikorupcinį vertinimą atlieka Specialiųjų tyrimų tarnyba savo iniciatyva. Teisės aktų antikorupcinis vertinimas – teisės aktų vertinimas, siekiant nustatyti esamo teisinio reguliavimo trūkumus, galinčius sudaryti sąlygas pasireikšti korupcijai, taip pat pasiegti nesąžiningai, neteislingai, neskaidriai, neobjektyviai. Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Teisės aktų ar jų projektų antikorupcinio vertinimo Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyboje tvarkos aprašo⁸² nuostatomis, buvo priimti sprendimai dėl viešųjų pirkimų vykdytojų nepriekaištingą reputaciją, valstybės tarnautojų perkėlimą tarnybinio kaitumo būdu reglamentuojančių teisės aktų antikorupcinio vertinimo⁸³.

6.1. Dėl nepriekaištingos reputacijos reikalavimų viešųjų pirkimų vykdytojams

Viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 17 dalies, 19 straipsnio 3 dalies, 77 straipsnio 3 dalies, Aprašo 4.3 punktas, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo 2 straipsnio 5 dalis, 31 straipsnio 3 dalis, 85 straipsnio 3 dalis nustato nepriekaištingos reputacijos reikalavimus viešųjų pirkimų komisijų nariams, projektų konkursų vertinimo komisijų nariams, pirkimų organizatoriams (toliau – Pirkimų vykdytojai).

Tačiau pagal galiojančią teisinį reguliavimą, Pirkimų vykdytojui neturint ar netekus nepriekaištingos reputacijos asmens statuso, nei jis pats, nei kitos institucijos neturi pareigos apie tai pranešti Pirkimų vykdytoju jį paskyrusiam asmeniui, kuris neskirtų jo Pirkimų vykdytoju ar panaikintų suteiktą Pirkimų vykdytojo statusą. Pažymėtina, kad nei nešališkumo deklaracijos tipinėje formoje⁸⁴, nei konfidencialumo pasižadėjimo pavyzdinėje formoje⁸⁵ nėra numatyta pirkimų

⁸² Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2013-04-04 įsakymas Nr. 2-117.

⁸³ STT teisės aktų ar jų projektų antikorupcinį vertinimą atlieka STT Korupcijos prevencijos valdybos Antikorupcinio vertinimo skyriaus pareigūnai.

⁸⁴ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017-06-23 įsakymas Nr. 1S-93 (su vėlesniais pakeitimais).

⁸⁵ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2011-11-30 įsakymas Nr. 1S-174 (su vėlesniais pakeitimais).

vykdytojo pareiga informuoti apie aplinkybes, susijusias su nepriekaištinga reputacija. Darytina išvada, kad dėl nurodytų aplinkybių galimos situacijos, kai pirkimų vykdytojais yra asmenys, neturintys nepriekaištingos reputacijos statuso.

Atkreiptinas dėmesys, kad galiojančiame Viešųjų pirkimų įstatyme (nuo 2017 m. liepos 1 d. galiojanti redakcija) ir Valstybės tarnybos įstatyme nustatyti nepriekaištingos reputacijos kriterijai Baudžiamajame kodekse numatytų veikų padarymo atvejais siejami tik su asmens turimu teistumo statusu. Tačiau tais atvejais, kai teismo nuosprendžiu asmuo pripažįstamas padaręs baudžiamojo įstatymo uždraustą veiką ir atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės, pagal galiojantį teisinį reguliavimą jis laikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu Viešųjų pirkimų įstatymo prasme. Svarstyтина, ar nepriekaištingos reputacijos asmeniu gali būti laikomas asmuo, teismo nuosprendžiu atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės, jei nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nėra praėję, pvz., 1 metai, arba teismo nustatytas laidavimo terminas.

Galiojančiuose teisės aktuose taip pat nėra nustatyti nepriekaištingos reputacijos reikalavimai ekspertams, kurie dalyvauja viešųjų pirkimų procedūrose, sprendžia dėl pasiūlymų atitikties pirkimo sąlygoms, nors jų nuomonė ir nėra privaloma Pirkimų vykdytojui.

Darytina išvada, kad dėl nurodytų aplinkybių galimos korupcijos rizikai neatsparios situacijos, kai pirkimų vykdytojais, ekspertais yra asmenys, neturintys nepriekaištingos reputacijos statuso, nes:

1. Teisės aktuose nenustatyta nei paties Pirkimų vykdytojo, nei kitų institucijų pareiga pranešti Pirkimų vykdytoju jį paskyrusiam asmeniui apie aplinkybes, susijusias su nepriekaištinga reputacija ir (ar) jos netekimu;
2. Tais atvejais, kai teismo nuosprendžiu asmuo pripažįstamas padaręs baudžiamojo įstatymo uždraustą veiką ir atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės, pagal galiojantį teisinį reguliavimą jis laikomas nepriekaištingos reputacijos asmeniu Viešųjų pirkimų įstatymo prasme;
3. Teisės aktuose nėra nustatyti nepriekaištingos reputacijos reikalavimai viešųjų pirkimų ekspertams.

6.2. Dėl valstybės tarnautojų perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu

Valstybės tarnybos įstatymo 20 straipsnio 1 dalis nustato, kad tuo atveju, kai yra laisvos karjeros valstybės tarnautojo pareigos, karjeros valstybės tarnautojas jo prašymu gali būti perkeltas į kitas tos pačios ar žemesnės kategorijos pareigas toje pačioje ar kitoje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje. Gali būti sukeistos dviejų tos pačios kategorijos karjeros valstybės tarnautojų pareigos, jeigu jie to prašo. Valstybės tarnautojo perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu į

kitas valstybės tarnautojo pareigas tvarką nustato Vyriausybė (Valstybės tarnybos įstatymo 20 straipsnio 6 dalis).

Valstybės tarnautojo perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu į kitas valstybės tarnautojo pareigas taisyklių (toliau – Perkėlimo taisyklės), patvirtintų Vyriausybės 2007 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. 1114, 3 punktas nustato, kad „informaciją apie laisvas karjeros valstybės tarnautojo pareigas, į kurias tarnybinio kaitumo būdu siekiama perkelti valstybės tarnautoją, valstybės tarnautoją į pareigas priimančias asmuo gali skelbti Valstybės tarnybos valdymo informacinėje sistemoje (toliau vadinama – VATIS) VATIS nuostatų, patvirtintų Valstybės tarnybos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2007 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 27V-8 (Žin., 2007, Nr. 5-245), nustatyta tvarka arba kitais įstatymams neprieštaraujančiais būdais“.

Pagal minėtos nuostatos formuluotę, valstybės tarnautoją į pareigas priimančias asmuo informaciją apie laisvas karjeros valstybės tarnautojo pareigas, į kurias tarnybinio kaitumo būdu siekiama perkelti valstybės tarnautoją, gali skelbti, o gali ir neskelbti. Perkėlimo taisyklėse nedetalizuojama, kokiais „kitais įstatymams neprieštaraujančiais būdais“ galima skelbti informaciją apie laisvas karjeros valstybės tarnautojo pareigas, į kurias tarnybinio kaitumo būdu siekiama perkelti valstybės tarnautoją. Manytina, kad siekiant kuo didesnio viešumo, informacija turėtų būti skelbiama tiek VATIS nuostatų nustatyta tvarka, tiek ir kitais nustatytais būdais.

Valstybės tarnybos įstatymas nustato bendrą taisyklę, kad į karjeros valstybės tarnautojo pareigas priimama konkurso būdu, apie tai viešai paskelbiant (10 straipsnio 8 dalis, 11 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Tai reglamentuoja Konkursų į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarimu Nr. 966. Vadovaujantis Atrankos į pakaitinio valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2012 m. lapkričio 7 d. nutarimu Nr. 1344, nuostatomis, informacija apie pakaitinių valstybės tarnautojų priėmimą taip pat skelbiama viešai⁸⁶.

Darytina išvada, kad dėl nurodytų aplinkybių galimos korupcijos rizikai neatsparios situacijos, susijusios su viešumo ir skaidumo trūkumu valstybės tarnautojus perkeliant tarnybinio kaitumo būdu į kitas valstybės tarnautojo pareigas.

⁸⁶ Organizuojant atranką į pakaitinio valstybės tarnautojo pareigas iš buvusių valstybės tarnautojų, apie šią atranką paskelbiama buvusiems valstybės tarnautojams Valstybės tarnybos valdymo informacinėje sistemoje (10 p.); organizuojant pakaitinio valstybės tarnautojo atranką iš toje įstaigoje pareigas einančių valstybės tarnautojų ar darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, apie ją pranešama atranką organizuojančioje įstaigoje (37 p.); kitais atvejais apie pakaitinio valstybės tarnautojo atranką skelbiama viešai atranką organizuojančios įstaigos ir Valstybės tarnybos departamento interneto svetainėse, apie atranką gali būti skelbiama ir kitose visuomenės informavimo priemonėse (38, 53 p.).

MOTYVUOTOS IŠVADOS

Išanalizavus Savivaldybės administracijos, UAB „Visagino būstas“, Visagino kultūros centro, Visagino sporto centro veiklą viešųjų pirkimų, atrankos ir paskyrimo į darbą (valstybės tarnybą), darbo vidaus kontrolės užtikrinimo srityse, galima teigti, kad minėtose veiklos srityse yra korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių:

1. Savivaldybės administracija ir Visagino kultūros centras ne visada užtikrina, kad pirkimo metu būtų gauti, įvertinti ir palyginti bent 3 konkuruojančių tiekėjų pasiūlymai (9 – 11 psl.).

2. Savivaldybės administracija, UAB „Visagino būstas“, Visagino kultūros centras prekes ir paslaugas dažnai įsigyja iš vienintelio tiekėjo (11 – 12 psl.).

3. Savivaldybės administracijoje pirkimo pažymos kartais galimai pildomos po prekių, paslaugų ar darbų įsigijimo (13 psl.).

4. Savivaldybės administracijoje būta atvejų, kai nepagrįstai atmesti tiekėjų pasiūlymai (13 – 17 psl.).

5. Savivaldybės administracijoje, Visagino kultūros centre ne visuomet užtikrinamas viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujančių asmenų funkcijų atskyrimas (18 – 19 psl.).

6. Savivaldybės administracija, Visagino kultūros centras, UAB „Visagino būstas“ nustatyta tvarka neviešina visos informacijos apie sudarytas sutartis (19 – 20 psl.).

7. Visagino kultūros centro, Visagino sporto centro, UAB „Visagino būstas“ pirkimų planavimas atliekamas paviršutiniškai (21 psl.).

8. Visagino sporto centras vienu atveju pasiūlymus vertino pagal korupcijos rizikai neatsparų kriterijų (22 psl.).

9. Savivaldybės administracijoje nebuvo užtikrintas nešališkas pretenzijų nagrinėjimas, Visagino sporto centro, UAB „Visagino būstas“ vidaus teisės aktų nuostatos neužtikrina nešališko pretenzijų nagrinėjimo (22 – 23 psl.).

10. Savivaldybės administracija nesiėmė pakankamų priemonių įvertinti pirkimų organizatoriaus reputaciją (24 psl.).

11. Savivaldybės administracija neįvertino skiriamo eksperto reputacijos, neužtikrino vertinamų pasiūlymų tiekėjų konfidencialumo (25 psl.).

12. Visagino kultūros centras, Visagino sporto centras, UAB „Visagino būstas“ neužtikrina darbuotojų priėmimo į darbą procedūrų viešumo ir skaidrumo (27 – 28 psl.).

13. Savivaldybės Nevyriausybinų organizacijų projektų rėmimo konkurso komisijos, religinių bendruomenių ir bendrijų projektų finansavimo konkurso komisijos darbas organizuojamas korupcijos rizikai neatspariu būdu (29 – 30 psl.).

14. Savivaldybės administracijos, Visagino kultūros centro, Visagino sporto centro vadovai nepakankamai kontroliuoja, kaip jiems pavaldūs asmenys vykdo Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymą (31 – 33 psl.).

15. Savivaldybės administracijoje pasitaiko atvejų, kai viešojo administravimo funkcijas atlieka ne valstybės tarnautojai (33 – 35 psl.).

PASIŪLYMAI

1. Valstybinio audito ataskaitoje „Viešųjų pirkimų sistemos funkcionavimas“⁸⁷ nurodoma, kad viešųjų pirkimų sistema, teisinis reglamentavimas ir žmogiškųjų išteklių gebėjimai neužtikrina pakankamų sąlygų viešiesiems pirkimams efektyviai funkcionuoti ir teigiamam jų įvairdžiui formuoti. Atsižvelgiant į Valstybinio audito ataskaitą, korupcijos rizikos analizės metu nustatytus dalykus ir *siekiant efektyvesnio viešųjų pirkimų sistemos funkcionavimo Visagino savivaldybės administracijoje, pavaldžiose įstaigose ir įmonėse*, Visagino savivaldybei siūlome svarstyti galimybę tobulinti Savivaldybės lygmens viešųjų pirkimų sistemą siekiant kontroliuoti ir koordinuoti visų Savivaldybės institucijų veiksmus pirkimų planavimo, teisinio reglamentavimo, viešųjų pirkimų specialistų kvalifikacijos tobulinimo, bendrų analogiškų pirkimų vykdymo centralizavimo srityse (pvz., numatant atitinkamas priemones nuo 2019 m. įsigaliosiančioje Savivaldybės korupcijos prevencijos programoje).

2. *Siekiant, kad pirkimų metu būtų užtikrinama kuo didesnė reali tiekėjų konkurencija*, Savivaldybės administracijai, UAB „Visagino būstas“, Visagino kultūros centrui:

- Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašuose nustatyti mechanizmą, kad tais atvejais, kai pirkime dalyvauja tik vienas tiekėjas (pasiūlymą pateikė tik vienas tiekėjas ar kitų tiekėjų pasiūlymai atmesti), būtų peržiūrimas pirkimo vykdymo procesas, įskaitant, bet neapsiribojant patikrinimu, ar buvo pakankamai iširta rinka, ar nėra konkurenciją ribojančių susitarimų požymių, ir pan.

⁸⁷ 2018-05-04 Nr. VA-2018-P-900-1-14, prieiga per internetą: <http://www.vkontrole.lt/failas.aspx?id=3806>

- Savo iniciatyva dažniau iš anksto skelbti pirkimų technines specifikacijas ir reaguoti į pagrįstus ir motyvuotus ūkio subjektų pasiūlymus, naudotis teise gauti rinkos dalyvių konsultacijas.

- Suplanuoti mokymus viešųjų pirkimų specialistams, organizatoriams, komisijų nariams, kurių metu būtų susipažįstama su naujausia Viešųjų pirkimų įstatymo taikymo praktika.

- Viešųjų pirkimų organizavimo tvarkos aprašuose nustatyti, kad tais atvejais, kai pirkimas vykdomas neviešai apklausiant mažiau kaip 3 tiekėjus, pirkimo pažymoje / posėdžio protokole privaloma nurodyti objektyvias aplinkybes dėl sprendimo apklausti mažiau kaip 3 tiekėjus priėmimo, dėl ypatingą skubą patvirtinančių aplinkybių.

- Vykdamt mažos vertės pirkimus atsižvelgti į STT 2017 m. birželio 23 d. antikorupcinio vertinimo išvados Nr. 4-01-4722 3 punkte pateiktus siūlymus dėl Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašo nuostatų praktinio įgyvendinimo. Dažniau teikti pirmenybę skelbiamai apklausai. Kai pirkimas vykdomas neskelbiamos apklausos būdu, prioritetą teikti ne mažiau kaip 3 suinteresuotų ūkio subjektų apklausai, vykdomai CVP IS priemonėmis.

- Dažniau taikyti inovatyvius, atvirus ir konkurencingus pirkimo būdus (pvz., Viešųjų pirkimų įstatymo 80 straipsnyje numatytą elektroninį aukcioną ir pan.).

- Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka sudaryti per biudžetinius metus dažnai pasikartojančių pirkimų, pavyzdžiui, statybinių, ūkinių prekių; transporto priemonių remonto paslaugų; maitinimo paslaugų pirkimo ilgalaikes sutartis.

- Visagino kultūros centrui spręsti dėl Visagino kultūros centro viešųjų pirkimo organizavimo taisyklių 14.3. punkto panaikinimo.

3. *Siekiant, kad būtų atskirtos pirkimų procedūrose dalyvaujančių asmenų funkcijos*, Savivaldybės administracijai, Visagino kultūros centrui vidaus teisės aktuose nustatyti pirkimo iniciatorių, organizatorių, sutartis kontroliuojančių asmenų skyrimo tvarką.

4. *Siekiant, kad būtų užtikrintas tinkamas viešųjų pirkimų informacijos viešumas*, Savivaldybės administracijai, Visagino kultūros centrui, UAB „Visagino būstas“ vidaus teisės aktuose nustatyti sutarčių skelbimo ir jo kontrolės procedūras.

5. *Siekiant, kad būtų užtikrintas tinkamas viešųjų pirkimų planavimas*, Visagino kultūros centrui, Visagino sporto centrui pirkimų planuose numatyti konkrečius prekių kiekius, paslaugų ar darbų apimtis; pirkimų pradžia; realias planuojamų pirkimų vertes.

6. *Siekiant, kad būtų užtikrintas racionalus pirkimams skirtų lėšų naudojimas*, Visagino sporto centrui vykdamt statybinių medžiagų ir kitus pirkimus, kuomet pirkimo objektą sudaro daug įvairių kategorijų, parengti pirkimo sąlygas ir tiekėjus apklausti raštu.

7. *Siekiant, kad būtų užtikrintas nešališkas pretenzijų nagrinėjimas*, Savivaldybės administracijai, Visagino sporto centrui spręsti dėl korupcijos rizikai neatsparių vidaus teisės aktų nuostatų bei paskirti nešališkus pretenzijas nagrinėjančius subjektus.

8. *Siekiant, kad pirkimų vykdytojai būtų tik nepriekaištingos reputacijos asmenys*, Savivaldybės administracijai vertinti informaciją apie teisinius procesus, kuriuose dalyvauja Savivaldybės administracijos, pavaldžių įstaigų ir įmonių darbuotojai.

9. *Siekiant, kad būtų atliekamas objektyvus ir nešališkas ekspertinis vertinimas viešųjų pirkimų metu*, Savivaldybės administracijai įvertinti ketinamų skirti ekspertais asmenų reputaciją, esant galimybei, pasiūlymų ekspertinius vertinimus organizuoti taip, kad tai atliekantiems asmenims nebūtų žinoma, kurio konkrečiai ūkio subjekto pasiūlymas yra vertinamas.

10. *Siekiant veiklos viešumo, procedūrų skaidrumo*, Visagino kultūros centrai, Visagino sporto centrai:

- užtikrinti darbuotojų priėmimo į darbą procedūrų viešumą, siekiant, kad informacija apie laisvas pareigas būtų pateikiama teritorinei darbo biržai teisės aktų nustatyta tvarka, skelbiama viešai įstaigos, Savivaldybės interneto tinklapyje ir kitais būdais;

- užtikrinti darbuotojų priėmimo į darbą procedūrų skaidrumą – kad būtų nustatomi aiškūs kvalifikaciniai reikalavimai pretendentams, kriterijai ir sąlygos dėl tinkamiausio pretendento išrinkimo.

11. UAB „Visagino būstas“ spręsti dėl UAB „Visagino būstas“ darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, priėmimo į darbą atrankos būdu tvarkos aprašo 2 punkto, Pareigybių, į kurias darbuotojai priimami konkurso tvarka, sąrašo bei konkursų tvarkos reglamentavimo.

12. *Siekiant, kad būtų priimami nešališki sprendimai dėl projektų finansavimo*, Savivaldybės administracijai spręsti dėl 2017 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. IV-E-473 patvirtinto Visagino savivaldybės nevyriausybinė organizacijų projektų rėmimo konkurso komisijos darbo reglamento ir 2016 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. IV-830 patvirtinto Visagino savivaldybės religinių bendruomenių ir bendrijų 2016-2022 metų projektų finansavimo tvarkos aprašo nuostatų pakeitimo, siekiant minėtuose teisės nustatyti, kad pateiktus projektus vertintų visi komisijos nariai, apibrėžti aiškią balsavimo tvarką, pagal kurią būtų balsuojama dėl kiekvieno projekto atskirai, tuo užtikrinant, kad komisijos narys galėtų visiškai nusišalinti nuo savo projektų vertinimo ir sprendimų dėl finansavimo priėmimo.

13. *Siekiant, kad Savivaldybėje, jos įstaigose būtų užtikrinamas interesų konfliktų atskleidimas, siekiant juos valdyti*, Savivaldybės administracijos direktoriui, Visagino kultūros centro, Visagino sporto centro vadovams imtis priemonių užtikrinti veiksmingą privačių interesų deklaravimo priežiūrą, sukuriant su tuo susijusius mechanizmus.

14. Savivaldybės administracijos direktoriui įvertinti Vietinio ūkio valdymo ir statybos skyriaus inžinierius statybai (vyriausiojo specialisto) M. M. veiksmų atitiktį įstatymo nuostatomis, įpareigojančioms nustatyta tvarka ir terminais deklaruoti privačius interesus.

15. Visagino sporto centro direktoriui spręsti dėl direktoriaus pavaduotojo ugdymui tiesioginio pavaldumo dukrai.

16. *Siekiant užtikrinti Valstybės tarnybos įstatymo nuostatų įgyvendinimą, valdyti interesų konfliktų rizikas*, Savivaldybės administracijai įvertinti visas pagal darbo sutartis dirbančių asmenų funkcijas ir spręsti, ar šios pareigybės, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, nepriskirtinos valstybės tarnautojų kategorijai.

Direktoriaus pavaduotojas

Egidijus Radzevičius

Mindaugas Stukas, (8 45) 51 01 71, (8 652) 45 815, el. p. mindaugas.stukas@stt.lt

I. TEISĖS AKTŲ IR DOKUMENTŲ, ANALIZUOTŲ ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ, SĄRAŠAS

Lietuvos Respublikos teisės aktai ir dokumentai

1. Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas.
4. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymas.
5. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas.
6. Darbo kodeksas.
7. Valstybės tarnybos įstatymas.
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. sausio 19 d. nutarimas Nr. 50 „Dėl centralizuotų viešųjų pirkimų vykdymo“.
9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 24 d. nutarimas Nr. 1114 „Dėl valstybės tarnautojo perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu į kitas valstybės tarnautojo pareigas taisyklių patvirtinimo“.
10. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. liepos 24 d. nutarimas Nr. 741 „Dėl valstybės tarnautojų prašymų leisti dirbti kitą darbą pagal darbo sutartį nagrinėjimo, sprendimų priėmimo ir atšaukimo taisyklių patvirtinimo“.
11. Valstybės tarnybos departamento direktoriaus 2007 m. sausio 8 d. įsakymas Nr. 27V-8 „Dėl valstybės tarnybos valdymo informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“.
12. Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašas, patvirtintas Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-97.
13. Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 23 d. įsakymas Nr. 1S93 „Dėl nešališkumo deklaracijos tipinės formos patvirtinimo“.
14. Perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės rekomendacijos, patvirtintos Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2011 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 1S-174 „Dėl perkančiųjų organizacijų viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės rekomendacijų patvirtinimo“.
15. Prekių ir paslaugų viešųjų pirkimų sutarčių bendrųjų ir specialiųjų sąlygų rengimo rekomendacijos, patvirtintos Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2004 m. gruodžio 31 d. įsakymu

Nr. 1S-83 „Dėl prekių ir paslaugų viešųjų pirkimų sutarčių bendrųjų ir specialiųjų sąlygų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“.

16. Viešojo pirkimo komisijos sudarymo ir jos veiklos organizavimo rekomendacijos, patvirtintos Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2006 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 1S-73 "Dėl viešojo pirkimo komisijos sudarymo ir jos veiklos organizavimo rekomendacijų patvirtinimo“.

17. Perkančiųjų organizacijų supaprastintų viešųjų pirkimų pavyzdinės taisyklės, patvirtintos Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2008 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. 1S-91 "Dėl perkančiųjų organizacijų supaprastintų viešųjų pirkimų pavyzdinių taisyklių patvirtinimo".

18. Viešųjų pirkimų gairės perkančiosios organizacijos vadovui, patvirtintos Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1S-204 "Dėl viešųjų pirkimų gairių perkančiosios organizacijos vadovui patvirtinimo".

II. ANALIZUOTŲ IR VERTINTŲ TEISĖS AKTŲ IR KITŲ DOKUMENTŲ SĄRAŠAS

1. Visagino savivaldybės administracijos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės, patvirtintos 2014 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. ĮV-179.

2. Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. gegužės 11 d. įsakymas Nr. ĮV-511 „Dėl Visagino savivaldybės administracijos viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamento patvirtinimo“.

3. Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. lapkričio 25 d. įsakymas Nr. ĮV-1226 „Dėl Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų įgyvendinimo ir kontrolės Visagino savivaldybės administracijoje“.

4. Visagino savivaldybės tarybos 2017 m. kovo 14 d. sprendimas Nr. TS-25 „Dėl Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo Sigito Šiupšinsko atleidimo“.

5. Visagino savivaldybės nevyriausybinių organizacijų projektų rėmimo konkurso nuostatai, patvirtinti Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. ĮV-760.

6. Visagino savivaldybės nevyriausybinių organizacijų projektų rėmimo konkurso komisijos darbo reglamentas, patvirtintas Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. ĮV-772.

7. Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. balandžio 13 d. įsakymas Nr. ĮV-371 „Dėl Visagino savivaldybės nevyriausybinių organizacijų projektų rėmimo konkurso projektų prioritetų nustatymo ir konkurso komisijos sudarymo“.

8. Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. liepos 26 d. įsakymas Nr. IV-830 „Dėl Visagino savivaldybės religinių bendruomenių ir bendrijų 2016 – 2020 metų projektų finansavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

9. Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. rugpjūčio 10 d. įsakymas Nr. IV-885 „Dėl Visagino savivaldybės religinių bendruomenių ir bendrijų projektų vertinimo ir atrankos komisijos sudarymo“.

10. Visagino savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. gegužės 18 d. įsakymas Nr. IV-E-473 „Dėl Visagino savivaldybės nevyriausybinių organizacijų projektų rėmimo konkurso komisijos sudarymo, Visagino savivaldybės nevyriausybinių organizacijų projektų rėmimo konkurso komisijos darbo reglamento patvirtinimo ir Visagino savivaldybės nevyriausybinių organizacijų projektų rėmimo 2017 m. konkurso projektų prioritetų nustatymo“.

11. UAB „Visagino būstas“ darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, priėmimo į darbą atrankos būdu tvarkos aprašas, patvirtintas įmonės direktoriaus 2011 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 2-199.

12. Pareigybių, į kurias darbuotojai priimami konkurso tvarka, sąrašas, patvirtintas UAB „Visagino būstas“ valdybos 2016 m. birželio 13 d. protokolu Nr. 01-06.

13. UAB „Visagino būstas“ viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentas, patvirtintas įmonės direktoriaus 2013 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. 2-113.

14. UAB „Visagino būstas“ viešųjų pirkimų planavimo ir organizavimo taisyklės, patvirtintos įmonės direktoriaus 2013 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. 2-117.

15. UAB „Visagino būstas“ supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės, patvirtintos įmonės direktoriaus 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 2-307.

16. Visagino sporto centro prekių, paslaugų ir darbų supaprastintų pirkimų taisyklės, patvirtintos 2015 m. sausio 7 d. Visagino sporto centro direktoriaus įsakymu Nr. IV-1/1.

17. Visagino sporto centro mažos vertės viešųjų pirkimų organizavimo ir kontrolės tvarkos aprašas, patvirtintas Visagino sporto centro direktoriaus 2018 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. IV-11/1.

18. Visagino kultūros centro viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės, patvirtintos Visagino kultūros centro direktoriaus 2017 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. V-17-39.

19. Visagino kultūros centro supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės, patvirtintos Visagino kultūros centro direktoriaus 2015 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. V-15-2.

20. Visagino kultūros centro supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės, patvirtintos Visagino kultūros centro direktoriaus 2017 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. V-17-1.

Išvados dėl korupcijos rizikos analizės
Visagino savivaldybės veiklos srityse
2 priedas

Eilės Nr.	STT pasiūlymai	Planuojamos įgyvendinti priemonės
	Išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės nurodyti pasiūlymai.	Atsižvelgta – detalizuoti, nurodyti, kaip atsižvelgta. Atsižvelgta iš dalies – detalizuoti, nurodyti, kaip. Pagrįsti, kodėl atsižvelgta tik iš dalies. Neatsižvelgta – pagrįsti, kodėl neatsižvelgta.
